

Uchwała Nr XXIX/505/09
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 3 sierpnia 2009r.

w sprawie: przyjęcia raportu z realizacji Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006-2013.

Na podstawie art. 14 ust. 1 pkt. 4, ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1590 z póź. zm.) w związku z art. 35 ust. 1, pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2008r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.), uchwały Nr XXXVII/440/06 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006 – 2013 uchwała się, co następuje:

§1

Przyjmuje się raport z realizacji Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu za rok 2008, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Sejmiku

Tadeusz Kowalczyk

UZASADNIENIE

Uchwałą Nr XXXVII/440/06 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 24 kwietnia 2006r. przyjęto do realizacji Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006- 2013.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Zdrowotnej pełni funkcję koordynatora działań w zakresie realizacji Programu.

W związku z tym w komórce wiodącej dokonano oceny sytuacji osób niepełnosprawnych w obszarze zadań zrealizowanych przez podmioty wskazane jako instytucje realizujące program oraz jako instytucje wspierające podejmowane działania.

Opracowany raport zawiera wskaźniki ilościowe i jakościowe odzwierciedlające sytuację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych w społeczeństwie. Materiał ten stanowi podstawę do aktualizacji priorytetów wojewódzkiej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Załącznik do uchwały
Nr XXIX/505/09
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 3 sierpnia 2009r.

**ZARZĄD WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

**RAPORT Z REALIZACJI WOJEWÓDZKIEGO
PROGRAMU WYRÓWNYWANIA SZANS OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA
ICH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU
NA LATA 2006 – 2013**

RAPORT ZA 2008 ROK

Kielce, czerwiec 2009

Spis treści

Wstęp i przedmiot raportu	3
I. Podmioty wskazane jako realizatorzy Wojewódzkiego Programu	
Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich	
Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006 – 2013	6
1. Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki	6
2. Wojewódzki Urząd Pracy	10
3. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	18
4. Departament Infrastruktury	21
5. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Zdrowotnej	23
5.1 Ochrona zdrowia – profilaktyka, leczenie, rehabilitacja medyczna	23
5.2 Pomoc Społeczna	53
Podsumowanie	80
Wykaz tabel.....	82
Wykaz wykresów.....	84

Opracowanie zbiorcze:
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Zdrowotnej

Wstęp

Uchwałą Nr XXXVII/440/06 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 24 kwietnia 2006 r. przyjęto Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006 – 2013. Program określa podstawowe cele i zadania w zakresie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu. Przedmiotem Programu są możliwości kreowania rozwiązań środowiskowych, które mają spowodować włączenie osób niepełnosprawnych w społeczne i ekonomiczne życie.

Tworzenie takich warunków lokalnych, które umożliwią osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym takie samo jak osobom sprawnym, jest podstawą wszelkich działań kierowanych do tej grupy ludzi.

Zakres i formy opieki państwa nad osobami niepełnosprawnymi, przede wszystkim zapewnienie pełnej ogólnodostępnej, całościowej rehabilitacji jest zadaniem niezwykle trudnym do realizacji. Wynika to m.in. z faktu, iż problematyka ta z jednej strony jest sfera wielopłaszczyznowa, obejmująca swym zasięgiem praktycznie wszystkie działy państwa, od finansów począwszy a na budownictwie skończywszy. Ponadto istotny wpływ ma niska świadomość problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych, nie tylko w społeczeństwie, ale nawet wśród instytucji które podejmują różnego rodzaju decyzje dotyczące tego środowiska osób niepełnosprawnych.

Analizę problemu niepełnosprawności w Województwie Świętokrzyskim przeprowadzono na podstawie niżej wymienionych opracowań:

- Osoby Niepełnosprawne w Polsce, Opracowanie analityczno – tabelaryczne Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Pełnomocnik Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Warszawa 2000 r.;
- Osoby niepełnosprawne oraz ich gospodarstwa domowe 2002,
- Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Publikacja Głównego Urzędu Statystycznego, Warszawa 2003 r.

Ponadto źródłem poznania były dokumenty sprawozdawcze z instytucji orzekających o niepełnosprawności, takich jak: Wojewódzki Zespół Ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Oddziały Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W świetle tych dokumentów rozpoznano dynamikę narastania problemu niepełnosprawności.

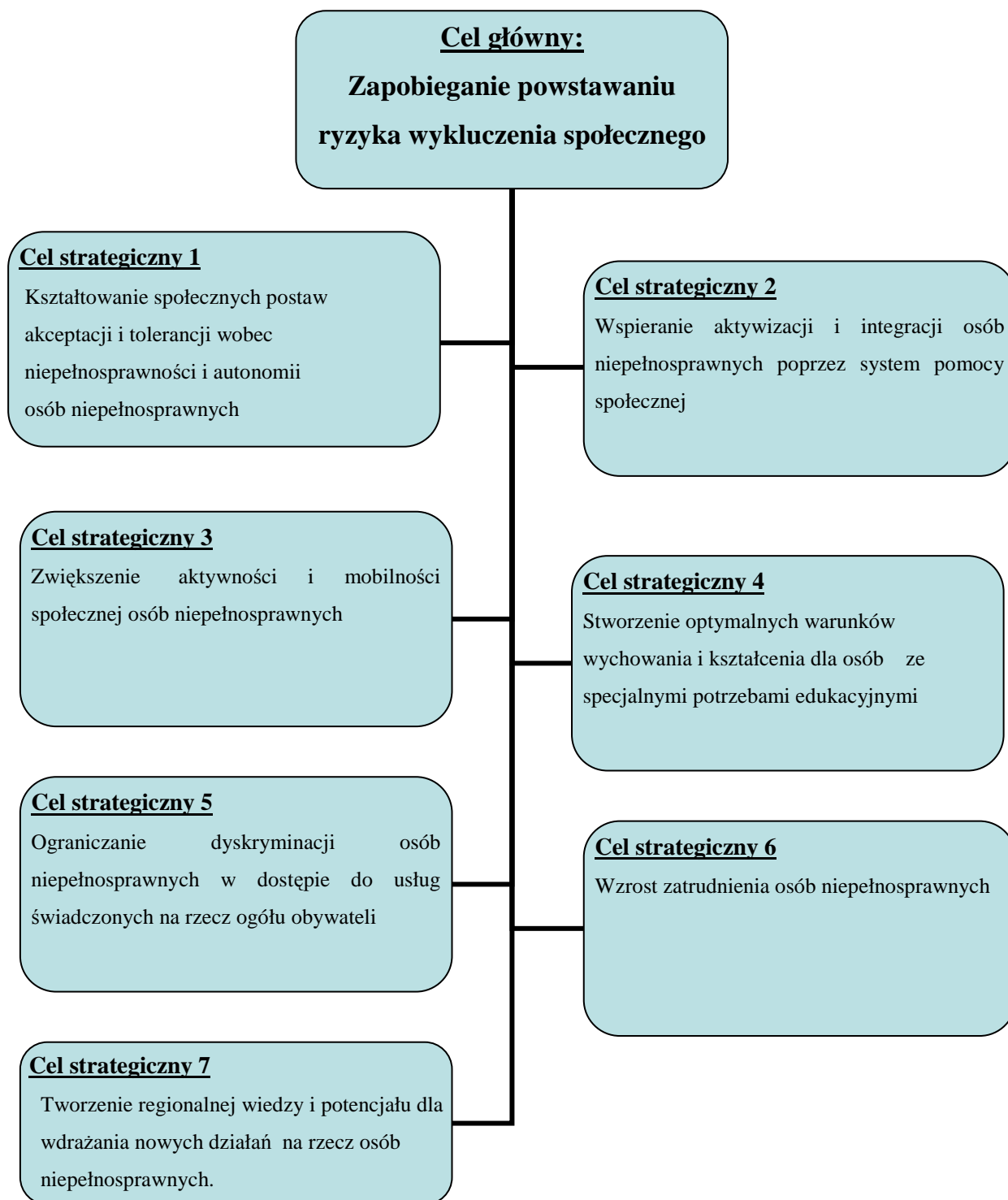
W planowaniu zadań na okres realizacji programu uwzględniono kierunki działań wyznaczone w aktualnych krajowych dokumentach strategicznych oraz przewidywanych do realizacji od 2007 roku, między innymi w Narodowej Strategii Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013.

Zadania określone w Programie wymagają współpracy różnych struktur władzy i różnych instytucji społecznych. Wśród instytucji realizujących program wiodącą rolę pełni Samorząd Województwa wraz z jednostkami organizacyjnymi. Jako instytucje wspierające zaproszono do współpracy przede wszystkim Państwowy Fundusz rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, samorządy terytorialne, organizacje pozarządowe.

Zgodnie z kierunkiem zmian w obszarze polityki społecznej w programie położono nacisk na wspieranie działań mających na celu usamodzielnianie i aktywizację osób niepełnosprawnych, w tym aktywizację społeczną i zawodową, wprowadzenie na rynek pracy, działania na rzecz podniesienia poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych, rozszerzenie współpracy instytucji z organizacjami pozarządowymi oraz racjonalne, efektywne wykorzystanie środków krajowych i unijnych.

Do pomiaru zrealizowanych działań zastosowane zostały wskaźniki jakościowe i ilościowe wytypowane jako standardowe do opisu sytuacji w fazie postępowania diagnostycznego oraz prezentowane w programie jako narzędzie potwierdzające wdrożenie określonego rodzaju działania. Dane monitoringowe uwzględniają bezpośrednie działania Samorządu Województwa, realizowane przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi a także z organizacjami pozarządowymi. Na tych samych zasadach gromadzone są informacje z samorządów terytorialnych

Określono następujące cele strategiczne Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006 – 2013 (schemat str.5).

Stosownie do zapisów zawartych w Wojewódzkim Programie Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006 – 2013, po zakończeniu każdego roku poszczególne Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, wskazane jako podmioty realizujące program, opracowują na podstawie zebranych informacji raporty cząstkowe i przekazują je do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i Zdrowotnej, który sporządza raport zbiorczy z realizacji w/w Programu.

I. Podmioty wskazane jako realizatorzy Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006 – 2013

1. Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki

Przedmiotowy Departament odpowiedzialny za realizację zadań i wskaźników zawartych w celu strategicznym nr 4 tj. *stworzenie optymalnych warunków wychowania i kształcenia dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*, a także za cel strategiczny nr 5 tj. *ograniczenie dyskryminacji osób niepełnosprawnych w dostępie do usług świadczonych na rzecz ogółu obywateli*.

Edukacja dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w województwie świętokrzyskim w roku 2007.

Tabela 1 Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Szkoły podstawowe bez specjalnych	
uczniowie	1 076
uczniowie- dziewczęta	403
indywidualne nauczanie	260
Indywidualne nauczanie- dziewczęta	98

Źródło informacji: Urząd Statystyczny w Kielcach

Tabela 2 Gimnazja bez specjalnych

Gimnazja bez specjalnych	
uczniowie	794
uczniowie- dziewczęta	313
indywidualne nauczanie	145
indywidualne nauczanie- dziewczęta	59

Źródło informacji: Urząd Statystyczny w Kielcach

Z powyższego zestawienia wynika, iż w szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej łącznie uczy się 1 076 uczniów, z czego objętych nauczaniem indywidualnym zostało 260 uczniów. W gimnazjach nauki pobiera 794 uczniów, z czego 145 objętych jest indywidualnym tokiem.

Tabela 3 Oddziały specjalne przy szkołach i gimnazjach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Ośrodki szkolno- wychowawcze	
ośrodki	17
miejsca	1124
wychowankowie ogółem	895
z upośledzeniem umysłowym	604
przewlekłe chorzy	1
z niepełnosprawnością ruchową	129
z zaburzeniami sprzężonymi	161

Specjalne ośrodki wychowawcze	
ośrodki	3
miejsca	155
wychowankowie ogółem	126
z upośledzeniem umysłowym	125

Ośrodki rewalidacyjno- wychowawcze	
ośrodki	3
miejsca	95
wychowankowie ogółem	80
upośledzeni umysłowo w stopniu głębokim	26
z autyzmem	3
z zaburzeniami sprzężonymi	51

Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	
ośrodki	2
miejsca	112
ogółem	103
pozostali wychowankowie niedostosowani społecznie bez orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	31

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	
ośrodki	2
miejsca	125
ogółem	127
wychowankowie niedostosowani społecznie	110

Źródło informacji: Urząd Statystyczny w Kielcach

Z powyższych tabel wynika , że w regionie najwięcej jest utworzonych ośrodków szkolno-wychowawczych -17 , do których uczęszcza 895 podopiecznych. Wykorzystanie miejsc w placówkach wynosi 80%.

W Województwie funkcjonują 3 specjalne ośrodki wychowawcze z liczbą 126 wychowanków, 3 ośrodki rewalidacyjne, do których uczęszcza 80 podopiecznych, 2 młodzieżowe ośrodki wychowawcze z 103 uczestnikami oraz 2 młodzieżowe ośrodki socjoterapii ze 127 uczestnikami.

Tabela 4. Orzeczenia Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych wydane w Województwie Świętokrzyskim w latach 2007/2008 wg rodzajów orzeczeń

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów	Dzieci w wieku przedszkolnym	Uczniowie szkół podstawowych	Uczniowie szkół gimnazjalnych	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	Młodzież nie ucząca się i nie pracująca
Niedostosowanych społecznie	0	0	1	1	0
Niesłyszących i słabo słyszących	11	47	25	23	0
Niewidomych i słabo widzących	3	26	22	9	0
O potrzebie indywidualnego nauczania		568	404	175	0
O potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	9	41	14	16	0
odmowne	0	10	5	3	0
uchylające	0	49	48	30	4
Z autyzmem	24	15		1	0
Z niepełnosprawnościami sprzężonymi	12	92	3	16	0
Z niepełnosprawnością ruchową	15	32	32	10	0
Z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	0	283	27	62	0
Z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym	37	130	213	31	0
Z zaburzeniami zachowania	0	40	73	6	0

Źródło informacji Kuratorium Oświaty w Kielcach

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że najczęściej orzeczeń wydano o potrzebie indywidualnego nauczania a najmniej niedostosowanych społecznie.

Tabela 5. Opinie Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych wydane w latach 2007/2008

L.p	Opinie w sprawie	Ogółem
1	Braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych	21
2	Dostosowanie wymagań edukacyjnych	6 527
3	Gotowości dziecka spełniającego obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego	12
4	Inne opinie o przebadanych	2 631
5	Objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu	245
6	Objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce	2 792
7	Objęcie ucznia nauką w klasie terapeutycznej	2
8	Odroczenia obowiązku szkolnego dziecka	239
9	Pierwszeństwa przyjęcia ucznia z problemami zdrowotnymi do szkoły	49
10	Pozostawienie ucznia klas I-III na drugi rok	66
11	Przyjęcie ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy	140
12	Udzielenie zezwolenia na indywidualny tok nauczania	28
13	Wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	155
14	Wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej	108
15	Zezwolenia do zatrudnienia młodocianego w celu przyuczenia do zawodu	93
16	Zezwolenie ucznia do nauki drugiego języka	18
17	Razem	13 126

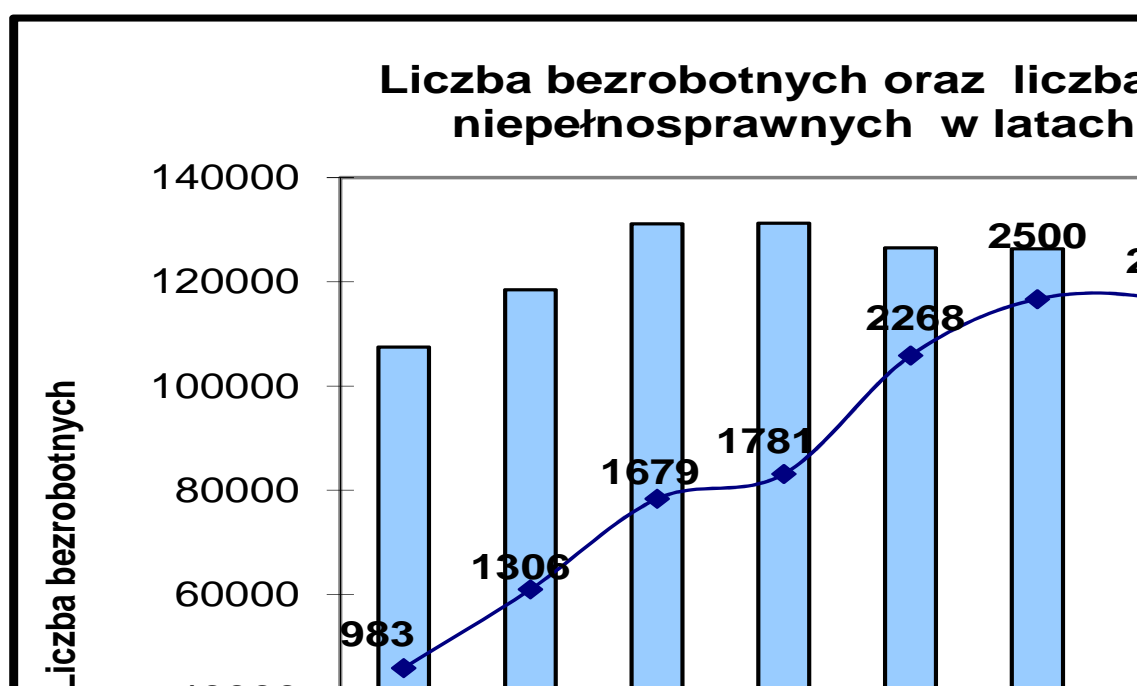
Źródło informacji Kuratorium Oświaty w Kielcach

2 Wojewódzki Urząd Pracy

1. Poziom bezrobocie

W „Wojewódzkim Programie Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2006 – 2013” Wojewódzki Urząd Pracy jest podmiotem odpowiedzialnym za diagnozę sytuacji niepełnosprawnych osób bezrobotnych uwzględniającej lata 2007 i 2008 oraz za cel strategiczny 3 tj. wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Wykres 1. liczba bezrobotnych oraz liczba bezrobotnych niepełnosprawnych w latach 1999-2008

Na koniec grudnia 2008 roku w rejestrach pozostawało **2.764 bezrobotnych niepełnosprawnych**, tj. **3,6%** ogółu (*w kraju - 5,0%*). Większość stanowili mężczyźni (51,5%).

W porównaniu do 2007 roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych o 532 osoby.

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych było 996 osób zamieszkałych na wsi (36,0%) i 1.768 w mieście (64,0%).

Prawo do zasiłku posiadało 587 osób (21,2%), natomiast bez prawa do zasiłku pozostawało 2.177 osób (78,8%).

W 2008 roku **zarejestrowano 4.602 bezrobotnych niepełnosprawnych**. Udział kobiet wyniósł 48,0% (2.208 osób), a mężczyzn 52,0% (2.394 osoby).

Tabela 6 Niepełnosprawni zarejestrowani na koniec 2007 i 2008 roku

Lp.	Powiat	Bezrobotni niepełnosprawni				Udział [w %] bezrobotnych niepełnospr. w ogólnej liczbie bezrobotnych	Niepełnosprawni poszukujący pracy na koniec 2008 roku	
		stan na koniec 2007 roku		stan na koniec 2008 roku			ogółem	kobiety
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety			
0		1	2	3	4	5	6	7
1	Buski	65	27	69	32	2,1	30	9
2	Jędrzejowski	92	48	98	49	2,3	54	13
3	Kazimierski	12	4	17	6	1,0	4	2
4	Kielce, z tego:	821	424	1 039	516	4,2	330	149
	- kielecki	271	138	330	171	2,3	119	50
	- m. Kielce	550	286	709	345	6,8	211	99
5	Konecki	131	55	171	74	2,1	50	22
6	Opatowski	52	28	68	33	1,5	26	13
7	Ostrowiecki	404	188	537	260	7,3	89	30
8	Pińczowski	32	9	56	30	3,6	6	4
9	Sandomierski	51	22	55	27	1,4	9	2
10	Skarżyski	186	78	213	89	3,2	49	20
11	Starachowicki	225	95	265	127	4,9	71	32
12	Staszowski	120	59	135	80	3,8	29	11
13	Włoszczowski	41	19	41	18	1,4	37	12
Razem		2 232	1 056	2 764	1 341	3,6	784	319

Wyrejestrowano **4.070 osób**, w tym z powodu podjęcia pracy 1.682 (41,3% odpływu). Szkolenie rozpoczęło 189 osób, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy 157 osób, natomiast staż 133 osoby. W ewidencji powiatowych urzędów pracy, poza osobami zarejestrowanymi jako bezrobotne niepełnosprawne, znajdowały się **784 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu**.

2. Oferty pracy

Na przestrzeni 2008 roku pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy **578 ofert pracy** dla osób niepełnosprawnych. Stanowiły one 1,8% ogólnej liczby ofert w województwie.

Z sektora prywatnego pochodziły 532 oferty, tj. 92,0% **wszystkich ofert**. Większość propozycji zatrudnienia dotyczyła pracy subsydiowanej - **513 ofert (88,8% ogółu)**.

Tabela 7 Oferty pracy według sektorów dla osób niepełnosprawnych w 2008 roku

Sektory	Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych w 2008 roku	
	Oferty	Udział %
Sektor publiczny	46	8,0
Sektor prywatny	532	92,0
Ogółem	578	x
Oferty subsydiowane	- 513, tj.	88,8 %

3. Podjęcia pracy

W 2008 roku **pracę podjęło 1.682** niepełnosprawnych bezrobotnych. Większość podjęła zatrudnienie niesubsydiowane - 1.106 osób, tj. 65,8%, natomiast z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 576 osób (34,2%).

Pracę podjęło 903 mężczyzn (53,7%) i 779 kobiet (46,3%). W analizowanej grupie znacznie więcej było mieszkańców miast - 1.092 osoby (64,9%) niż wsi - 590 osób (35,1%).

Tabela 8 Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych w latach 2002 -2008

Lata	Oferty pracy dla niepełnosprawnych	
	ogółem	udział % (do ogólnej liczby ofert w województwie)
2007	510	1,8
2008	578	1,8

4. Bezrobotni niepełnosprawni wg wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy i stopnia niepełnosprawności

4.1. Bezrobotni niepełnosprawni według wieku

W końcu 2008 roku wśród bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędach pracy najwięcej było osób w wieku **45-54 lata - 1.134**, tj. **41,0%** ogółu.

Tabela 9 Niepełnosprawni według wieku

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni niepełnosprawni ogółem	w %	Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu ogółem	w %
Ogółem	2 764	100,0	784	100,0
z tego w grupach wieku :				
18 - 24	230	8,3	39	5,0
25 - 34	416	15,1	135	17,2
35 - 44	533	19,3	152	19,4
45 - 54	1 134	41,0	229	29,2
55 - 59	404	14,6	157	20,0
60 lat i więcej	47	1,7	72	9,2

Drugą pod względem liczebności grupą byli niepełnosprawni w wieku **35-44 lata**, tj. **533 osoby (19,3%)**. Udział bezrobotnych w wieku **25-34 lata** wyniósł **15,1%** (416 osób), w wieku **55-59 lat - 14,6%** (404 osoby), w wieku **18-24 lata - 8,3%** (230 osób).

4.2. Bezrobotni niepełnosprawni według poziomu wykształcenia

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych największy udział stanowiły osoby z **wykształceniem zasadniczym zawodowym - 33,6% (929 osób)** oraz **podstawowym i podstawowym nieukończonym - 29,5% (816 osób)**. Łącznie udział tych dwóch grup wyniósł **63,1%** ogółu zarejestrowanych.

Kolejną pod względem liczebności grupą byli bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (**22,7%**) oraz średnim ogólnokształcącym (**8,5%**). Najmniej osób legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym (**0,8%**) i wyższym (**4,9%**).

Tabela 10 Niepełnosprawni według poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	stan na koniec 31.12.2008r.			
	Bezrobotni niepełnosprawni ogółem	w %	Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu ogółem	w %
Ogółem	2 764	100,0	784	100,0
z tego z wykształceniem :				
- wyższym	136	4,9	77	9,8
- policealnym i średnim				
zawodowym	628	22,7	216	27,6
- średnim ogólnokształcącym	234	8,5	67	8,5
- zasadniczym zawodowym	929	33,6	247	31,5
- gimnazjalnym	21	0,8	2	0,3
- podstawowym i podstawowym .....nieukończonym	816	29,5	175	22,3

4.3. Bezrobotni niepełnosprawni według stażu pracy

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych najwięcej osób posiadało długi staż pracy od **10 do 20 lat (21,8%)** oraz od **20 do 30 lat (19,5%)**. Od **1 do 5 lat** pracowało **16,1%** ogółu.

Stażu pracy nie posiadało **14,1%** bezrobotnych niepełnosprawnych.

Tabela 11 Niepełnosprawni według stażu pracy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni niepełnosprawni ogółem	w %	Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu ogółem	w %
z tego				
do 1 roku	321	11,6	79	10,1
1 - 5	444	16,1	100	12,7
5 - 10	347	12,6	69	8,8
10 - 20	603	21,8	110	14,0
20 - 30	538	19,5	79	10,1
30 lat i więcej	120	4,3	13	1,7
bez stażu	391	14,1	334	42,6

4.4. Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy

Na koniec 2008 roku **1.136 bezrobotnych niepełnosprawnych**, tj. **41,1%** oczekiwało na pracę ponad rok, z tego:

- **697 osób**, tj. **25,2%** pozostawało bez pracy powyżej 24 miesięcy,
- **439 osób**, tj. **15,9%** pozostawało bez pracy od 12 do 24 miesięcy.

Bez pracy od **1 do 3 miesięcy** pozostawało **19,1%**, od **6 do 12 miesięcy** - **15,9%** i od **3 do 6 miesięcy** - **14,7%** ogółu.

4.5. Bezrobotni niepełnosprawni według stopnia niepełnosprawności

Rodzaj schorzenia jest jednym z głównych czynników decydujących o możliwości podjęcia pracy przez osobę niepełnosprawną.

W końcu 2008 roku liczba i udział bezrobotnych niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności kształtowały się następująco:

- znaczny - 50 osób, tj. 1,8%,
- umiarkowany - 957 osób tj. 34,6%,
- lekki - 1.757 osób, tj. 63,6%.

W porównaniu do 2007 roku zwiększyła się liczba bezrobotnych niepełnosprawnych z lekkim stopniem niepełnosprawności o 313 osób, ze stopniem umiarkowanym o 216 osób i znacznym o 3 osoby.

Tabela 12 Bezrobotni niepełnosprawni według stopnia niepełnosprawności

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni niepełnosprawni	w %	Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu	w %
OGÓŁEM	2 764	100,0	784	100,0
<i>z tego stopień niepełnosprawności:</i>				
znaczny	50	1,8	138	17,6
umiarkowany	957	34,6	464	59,2
lekki	1 757	63,6	182	23,2

Największy udział wśród bezrobotnych niepełnosprawnych stanowiły osoby:

- w wieku 45-54 lata (**41,0%**) i 35-44 lata (**19,3%**),
- z wykształceniem zasadniczym zawodowym (**33,6%**) oraz podstawowym i podstawowym nieukończonym (**29,5%**),
- pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (**25,2%**) oraz od 12 do 24 miesięcy (**15,9%**),
- z lekkim stopniem niepełnosprawności (**63,6%**).

Wskaźniki realizacji:

1. **Zadanie 4** - *Podnoszenie wiedzy, kwalifikacji oraz umiejętności komunikacyjnych otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi w zakresie metod i form aktywizacji zawodowej i społecznej ;*
2. **Zadanie 7** - *Zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych w zakresie uzyskiwania, podnoszenia i aktualizacji kwalifikacji zawodowych oraz innych ich umiejętności niezbędnych do zatrudnienia oraz trwałej integracji na otwartym rynku pracy;*

w ramach **Celu strategicznego 6 Wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych.**

Ad.1 Zadanie 4

Metody i wskaźniki realizacji:

Szkolenia dla pracowników współpracujących w środowisku pracy z osobami niepełnosprawnymi zwiększające umiejętności w zakresie współpracy z niepełnosprawnymi partnerami.

Wskaźniki:

- W ramach współpracy z Caritas Diecezji Kieleckiej Wojewódzki Urząd Pracy w dniach **23 kwietnia 2008 roku** przeprowadził szkolenie dla doradców zawodowych pracujących w Punkcie Aktywizacji Bezrobotnych oraz w Klubach Integracji Społecznej Caritas Diecezji Kieleckiej. Spotkanie pn. „Niepełnosprawni na rynku pracy” poświęcone było sposobom integracji i reintegracji osób niepełnosprawnych poprzez pracę oraz zagadnieniom z zakresu rehabilitacji psychologicznej, społecznej i zawodowej. Uczestnicy mieli możliwość podzielenia się wiedzą i doświadczeniami z zakresu pracy doradczej z osobami niepełnosprawnymi. Liczba uczestników: **14 osób**.
- W dniu **3 lipca 2008r.** Wojewódzki Urząd Pracy zorganizował dla pracowników **Gminnych Centrów Informacji i Akademickich Biur Karier** województwa świętokrzyskiego spotkanie poświęcone zagadnieniom obsługi osób niepełnosprawnych. Celem spotkania było uświadomienie uczestnikom znaczenia pracy w życiu osób niepełnosprawnych, możliwości rehabilitacji zawodowej oraz prowadzenia doradztwa zawodowego dla tej grupy klientów. W ramach spotkania omówiono także

poziom aktywności zawodowej niepełnosprawnych oraz ich sytuację na lokalnym rynku pracy. W spotkaniu uczestniczyło **14 osób**.

Ad.2 Zadanie 7

Metody i wskaźniki realizacji:

- a) Poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy
- b) Szkolenia zawodowe

Wskaźniki:

- Liczba osób niepełnosprawnych skierowanych na szkolenia przez powiatowe urzędy pracy - **208 osoby**.
- Liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje lub je zmieniły w efekcie odbytych szkoleń - **466 osób** *.
- Liczba osób, które rozwinęły swoje zdolności interpersonalne, organizacyjne, analityczne czy osobiste w wyniku odbytych szkoleń- brak informacji.
- Liczba osób, które uzyskały zatrudnienie w wyniku odbytych szkoleń - **43 osób**.
- Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz doradztwa organizacyjno-prawnego i ekonomicznego w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej, oferowanych przez powiatowe urzędy pracy - **378 osób**¹.

---

¹ Dane zawierają informację o osobach korzystających z form wsparcia udzielanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i pochodzą z zatwierdzonych do końca grudnia 2008 roku wniosków o płatność. Pełne dane dostępne będą po zakończeniu obowiązującego w systemie wdrażania PO KL okresu sprawozdawczego, tj. po 30 czerwca 2008 r.

3. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Podmiot wskazany w przedmiotowym Programie jako odpowiedzialny za aktualizację diagnozy w części dot. programów celowych realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych to Oddział Świętokrzyski Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2008 roku realizował następujące programy na rzecz osób niepełnosprawnych:

- program „**Student II – kształcenia ustawiczne osób niepełnosprawnych**”, osoby te korzystały z dofinansowania do kosztów nauki (czesne, dojazdy, zakwaterowanie, zakup pomocy naukowych), a także uczestniczyły w zajęciach mających a celu poprawienie sprawności fizycznej i psychicznej,
- w ramach realizacji zadania ustawowego wspierającego zatrudnienie osób niepełnosprawnych w ramach „**Systemu Obsługi Dofinansowań**” zrekompensowano podwyższone koszty zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- w ramach programu „**Wyrównywanie różnic między regionami**” tworzono stanowiska pracy
- w ramach programu „**Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej**” refundowano koszty zatrudnienia osób niepełnosprawnych
- program „**Partner III**” wsparcie projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe, systematyczne wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej
- „**Program Ograniczania Skutków Niepełnosprawności**” – celem programu jest szybka aktywizacja zawodowa i społeczna osób, które utraciły sprawność organizmu oraz przyspieszenie procesu ich adaptacji poprzez wspieranie przedsięwzięć zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności.
- Program „**Pegaz 2003**” – aktywizowanie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier transportowych i w komunikowaniu się: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu, zakupie sprzętu komputerowego i wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz likwidacja barier transportowych osób niepełnosprawnych – uczestników warsztatów terapii zajęciowej.
- Program „**Komputer dla Homera**” pomoc finansowa dla osób niewidomych i niedowidzących w zakupie nowoczesnego, podstawowego oraz specjalistycznego sprzętu komputerowego i elektronicznego wraz z odpowiednim oprzyrządowaniem i oprogramowaniem umożliwiającym zatrudnienie i samodzielną pracę w różnych dziedzinach, naukę oraz zdobycie wiedzy oraz zdobycie umiejętności pozwalających na usamodzielnienie się,
- Program „**Sprawny Dojazd**” pomoc
- Program „**Ośrodki Informacji dla Osób Niepełnosprawnych**”

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programów *

- program „**Student II – kształcenia ustawiczne osób niepełnosprawnych** – **1.502.128,44 zł – środki własne**
- w ramach realizacji zadania ustawowego wspierającego zatrudnienie osób niepełnosprawnych w „**Systemie Obsługi Dofinansowań**” system jest obsługiwany centralnie w związku z czym nie ma możliwości oszacowania wydatkowanej kwoty na terenie województwa świętokrzyskie - **środki własne**
- w ramach programu „**Wyrównywanie różnic między regionami**” – Obszar A. **319.680,00 zł** obszar C – **2.007.359,67 zł – środki własne**
- w ramach programu „**Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej**” – **501.231,76 zł – środki własne**
- program „**Partner III**” - dofinansowano działalność organizacji pozarządowych w zakresie rehabilitacji na kwotę – **1.495.869,00 zł – środki własne**
- program „**Edukacja**” - dofinansowanie projektów poprawy warunków kształcenia dzieci i młodzieży w Specjalnych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych na kwotę **1.316.251,00 zł – środki własne**
- „**Program Ograniczania Skutków Niepełnosprawności**” – dofinansowanie projektów zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności, szybkiego powrotu do aktywizacji zawodowej i społecznej osób, które utraciły sprawność organizmu oraz przyspieszenie procesu ich adaptacji na kwotę **898.912,50 zł – środki własne**
- Program „**Pegaz 2003**” – dofinansowanie zakup i montażu oprzyrządowania do samochodu, zakupu sprzętu komputerowego i wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz samochodów do przewozu uczestników warsztatów terapii zajęciowej na kwotę **2.933.253,84 zł – środki własne**
- Program „**Komputer dla Homera**” dofinansowanie zakupu podstawowego oraz specjalistycznego sprzętu komputerowego i elektronicznego na kwotę **934.630,95 zł – środki własne**

Liczba beneficjentów ostatecznych korzystających z dofinansowania w ramach programów *

- program „**Student II – kształcenia ustawiczne osób niepełnosprawnych**”, objęto **760** osób niepełnosprawnych
- w ramach realizacji zadania ustawowego wspierającego zatrudnienie osób niepełnosprawnych w „**Systemie Obsługi Dofinansowań**” w **426** instytucjach zrekompensowano podwyższone koszty zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- w ramach programu „**Wyrównywanie różnic między regionami**” utworzono **126** stanowisk pracy

- w ramach programu „**Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej**” refundowano koszty zatrudnienia **46** osób niepełnosprawnych
- program „**Partner III**” dofinansowano **26** projektów organizacji pozarządowych w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej
- program „**Edukacja**” dofinansowano **12** projektów Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych w zakresie warunków kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
- „**Program Ograniczania Skutków Niepełnosprawności**” – dofinansowano **8** projektów zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności szybkiego powrotu do aktywizacji zawodowej i społecznej osób, które utraciły sprawność organizmu oraz przyspieszenie procesu ich adaptacji
- Program „**Pegaz 2003**” – dofinansowano **550** osobom zakup i montaż oprzyrządowania do samochodu, zakup sprzętu komputerowego i wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
- Program „**Komputer dla Homera**” – dofinansowano **156** osobom niewidomym i niedowidzącym zakup podstawowego oraz specjalistycznego sprzętu komputerowego i elektronicznego

Zadania realizowane w każdym z wymienionych programów koncentrują się na kształceniu, zatrudnieniu, zwiększeniu zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne, w tym doradztwo, poradnictwo oraz zmianie postaw wobec osób niepełnosprawnych, w szczególności w środowisku pracy.

* Dane dotyczą realizacji zadań w roku 2007. Z uwagi na fakt, iż realizacja programów PFRON w roku 2008 jest na etapie określenia limitów do pozytywnie zweryfikowanych wniosków, nie jest możliwe podanie danych dotyczących zawartych umów oraz wydatkowanych środków własnych

4. Departament Infrastruktury

Departament Infrastruktury w przedmiotowym Programie odpowiedzialny jest za diagnozę sytuacji w części: *transport publiczny i komunikacja osób niepełnosprawnych* oraz wskaźników wytypowanych do pomiaru zrealizowanych działań określonych w celu strategicznym 3 tj. *Zwiększenie aktywności i mobilności społecznej osób niepełnosprawnych*.

W zakresie działań mających na celu pomoc osobom niepełnosprawnym znajduje się jedynie refundacja ulg ustawowych w regularnym publicznym transporcie autobusowym osób, o których stanowi ustawa z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz.U.2002 Nr 175, poz, 1440 z późn. zm).

W myśl zapisów niniejszej ustawy, uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego przysługują niżej wymienionym osobom niepełnosprawnym w następujących kategoriach ulg:

1. do ulgi 95% na podstawie biletów jednorazowych w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pośpiesznej jest uprawniony opiekun towarzyszący w podróży osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji, przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej, przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży inwalidzie wojennemu / wojskowemu zaliczonemu do I grupy inwalidów,

Przez opiekuna lub przewodnika należy rozumieć jedną osobę pełnoletnią, a w przypadku przewodnika osoby niewidomej - osobę, która ukończyła 13 lat, albo psa - przewodnika.

2. do ulgi 78% na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pośpiesznej są uprawnione dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne. Należy przez to rozumieć dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne do ukończenia 24 roku życia oraz studentów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnymi do ukończenia 26 roku życia. Uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny - i z powrotem. Ponadto do ulgi 78% na podstawie biletów jednorazowych w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pośpiesznej jest uprawniony:

- jeden z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych,

- inwalida wojenny / wojskowy zaliczany do I grupy inwalidów,
3. do ulgi 49% na podstawie biletów jednorazowych w komunikacji zwykłej uprawnione są osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji (osoby całkowicie niezdolne do pracy oraz niezdolne do samodzielnej egzystencji, w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albo posiadające znaczny stopień niepełnosprawności, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, bądź inwalidów I grupy, jeżeli orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidzkiej nie utraciło mocy),
  4. do ulgi 37% na podstawie biletów jednorazowych w komunikacji innej niż zwykła uprawnione są osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji (osoby całkowicie niezdolne do pracy i do samodzielnej egzystencji, osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby zaliczone do I grupy inwalidów). Ponadto do ulgi 37% na podstawie biletów jednorazowych w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pośpiesznej są uprawnieni:
    - inwalidzi wojenni / wojskowi,
    - kombatanci.

Natomiast do ulgi 37% na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pośpiesznej są uprawnione osoby niewidome, jeśli nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji.

5. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

5.1 Ochrona zdrowia – profilaktyka, leczenie, rehabilitacja medyczna.

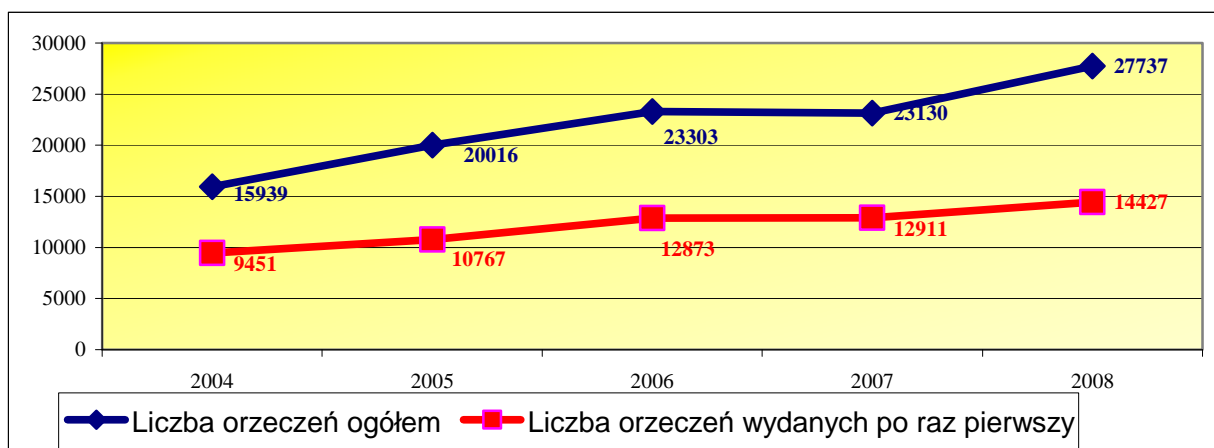
Na potrzeby niniejszego raportu analizie poddano informacje uzyskane z instytucji orzekających o stopniu niepełnosprawności. Celem przedstawionej analizy w części pierwszej opracowania, będzie przedstawienie dynamiki problemu niepełnosprawności w województwie świętokrzyskim. Kolejna część zawiera ocenę struktury niepełnosprawności i najczęstszych przyczyn wydawania orzeczeń. Ponadto, na podstawie danych zebranych z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Świętokrzyskiego Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia, zaprezentowano dostępność do świadczeń rehabilitacyjnych.

Dynamika narastania problemu niepełnosprawności na podstawie liczby orzeczeń o niepełnosprawności, wydawanych przez instytucje uprawnione.

Instytucje orzekające o stopniu niepełnosprawności:

- Dla celów poza rentowych – Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Stopniu niepełnosprawności, Wojewódzkie Zespoły do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności jako instytucja odwoławcza,
- Dla celów rentowych – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego ubezpieczenia Społecznego, Ośrodki Pomocy Społecznej – renty socjalne dla osób, u których wystąpiła dysfunkcja zdrowotna przed 18 rokiem życia.

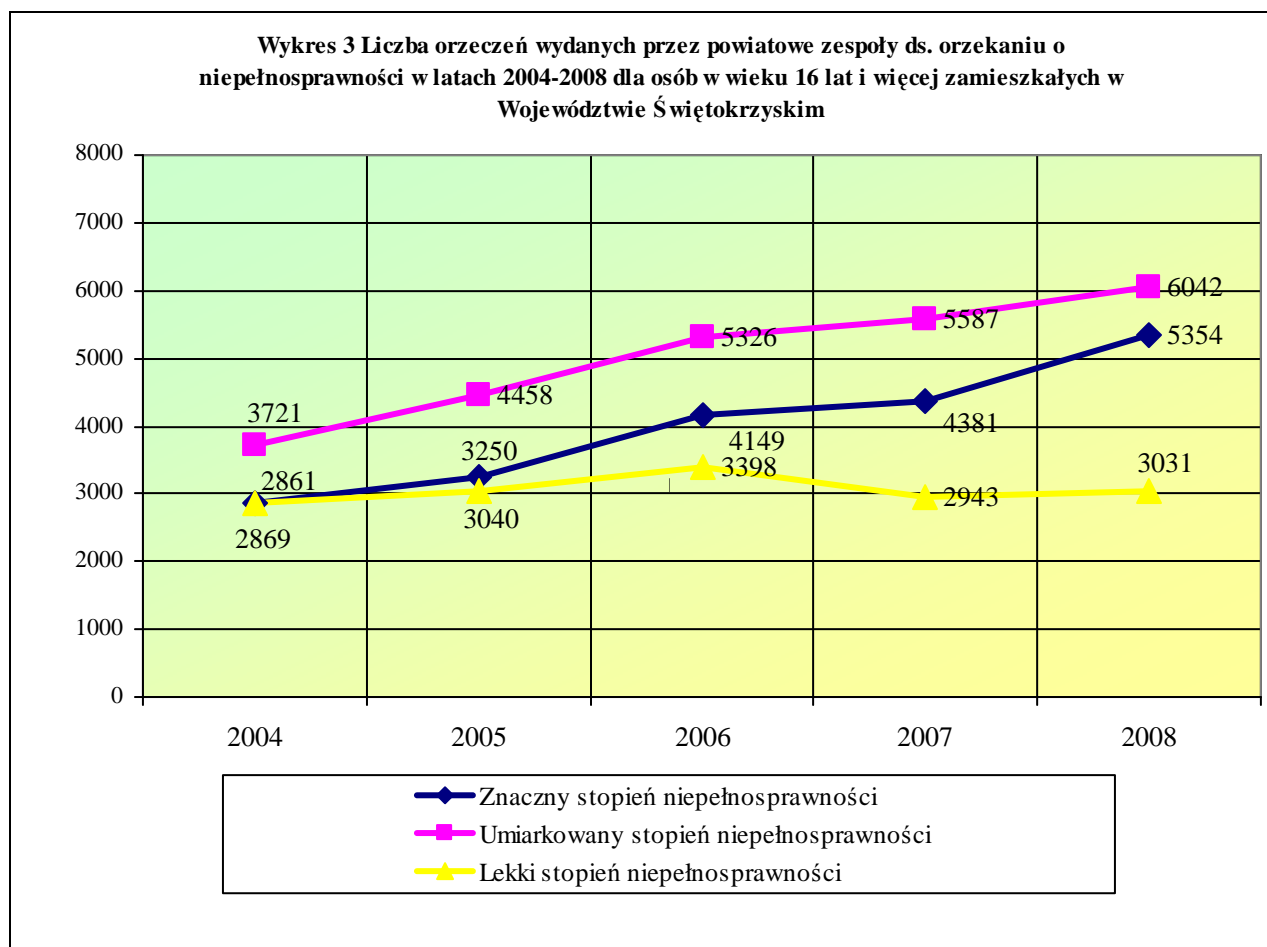
Wykres 2 Liczba orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły ds. orzekaniu o niepełnosprawności w latach 2004-2008 dla osób w wieku 16 lat i więcej zamieszkałych w Województwie Świętokrzyskim

Źródło : Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W latach 2004 – 2006 liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez powiatowe centra pomocy rodzinie systematycznie wzrasta. Liczba ogółem dla osób w wieku 16 lat i więcej rośnie na przestrzeni lat 2004 – 2006, o ok. 31 %. W roku 2007 liczba wydanych orzeczeń utrzymuje się na porównywalnym poziomie do roku 2006, zarówno w liczbie ogółem jak i orzeczeń

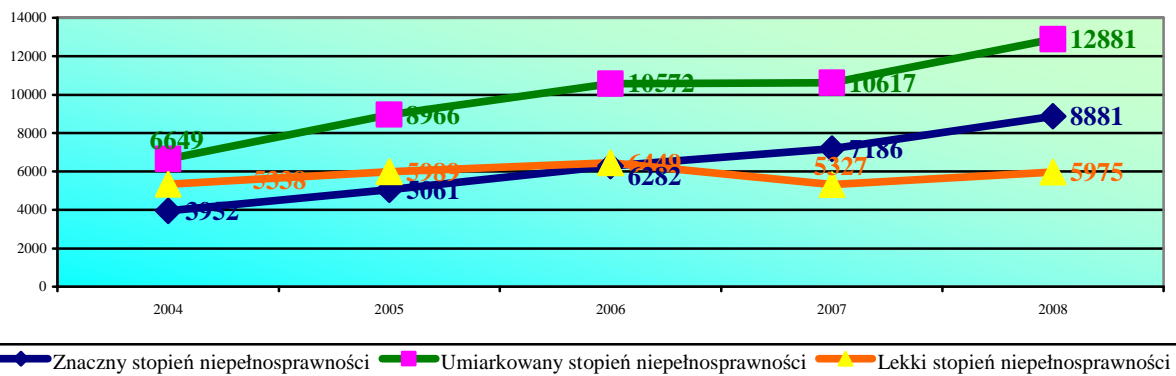
pierwszorazowych. **Rok 2008** charakteryzuje się **znacznym wzrostem liczby orzeczeń - w porównaniu do roku 2007 o 17 %!**

Do 2008 roku systematycznie rosła liczba ogółem orzeczeń we wszystkich kategoriach niepełnosprawności wydanych po raz pierwszy. Tendencja wzrostowa w 2008 roku dotyczy wszystkich stopni niepełnosprawności. Największy odsetek wzrostu dotyczy znacznego stopnia niepełnosprawności- jest to bardzo niepokojąca sytuacja. W latach 2007 – 2008 liczba orzeczeń ze znacznym stopniem niepełnosprawności rośnie o ok 31%, z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności rośnie o ok. 11%, natomiast liczba orzeczeń z lekkim stopniem niepełnosprawności o ponad 3%.

Analizie poddano również wszystkie wydane orzeczenia z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności, w latach 2004 – 2008. Tendencje w tym zakresie obrazuje poniższy wykres.

Wykres 4 Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych w latach 2004 –2008 przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności dla osób w wieku 16 lat i więcej, zamieszkałych na terenie Województwa Świętokrzyskiego

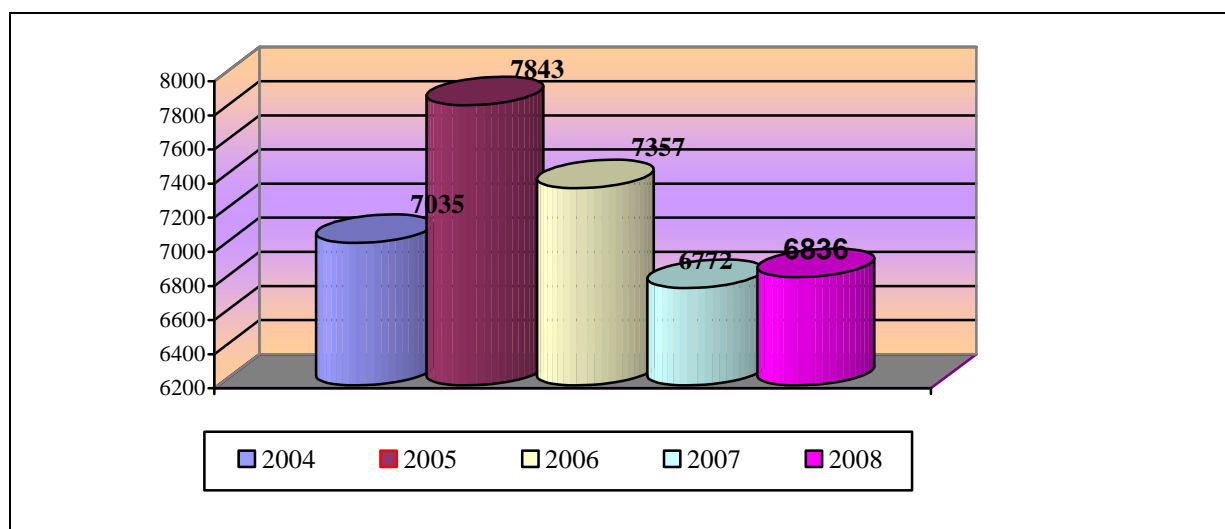

Źródło informacji: Wojewódzki Zespół Ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Kielcach

Po systematycznym wzroście wydawanych orzeczeń we wszystkich kategoriach niepełnosprawności w latach 2004-2006 w roku 2007 wskaźnik ilościowy utrzymuje się na zbliżonym poziomie do roku 2006 lecz w roku 2008 notuje się znaczny wzrost wydawanych orzeczeń. Na przestrzeni analizowanych lat zmieniła się proporcja dot. stopni niepełnosprawności. Coraz więcej wydawanych jest orzeczeń z tytułu znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Analizie poddano również orzeczenia wydane przez powiatowe centra pomocy rodzinie dla osób w wieku przed 16 rokiem życia.

Wykres 5 Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności w latach 2004 – 2008 dla osób przed 16 rokiem życia, zamieszkałych na terenie Województwa Świętokrzyskiego

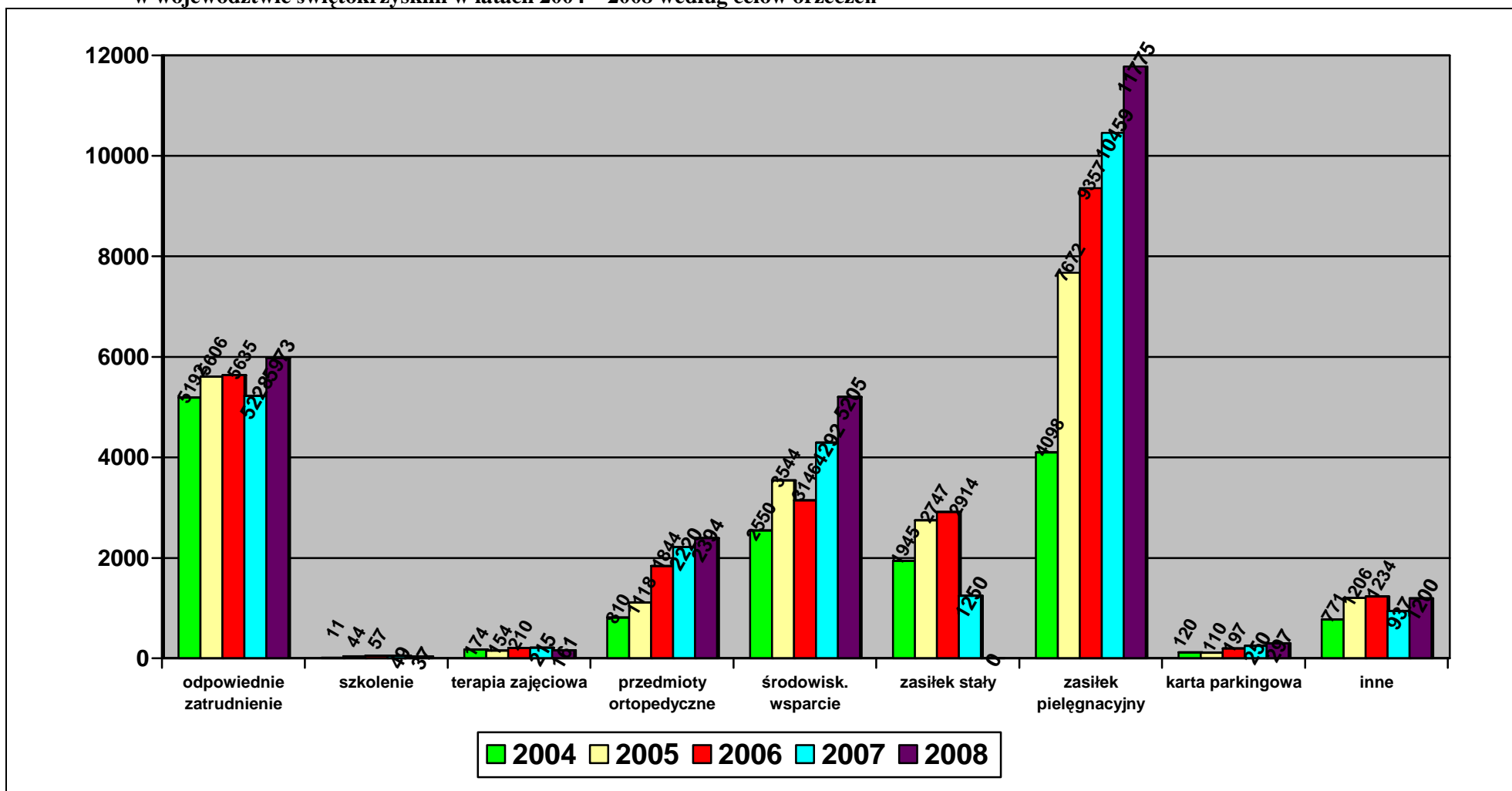
Źródło informacji: Wojewódzki Zespół Ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W latach 2005 – 2007 obserwuje się spadek liczby orzeczeń wydanych dla osób przed 16 rokiem życia w województwie świętokrzyskim o ponad 9 %, po wzroście jaki notowało się w latach 2004-2005 (o ok.10 %).W roku 2008 obserwuje się niewielki wzrost orzeczeń o ok. 1,5 %.

Kolejnym elementem, który poddano analizie jest cel orzeczeń o niepełnosprawności wydawanych przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, dla osób w wieku 16 lat i więcej zamieszkałych w województwie świętokrzyskim.

Ocenie zostanie poddany okres 5 lat , czyli lata 2004 – 2008.

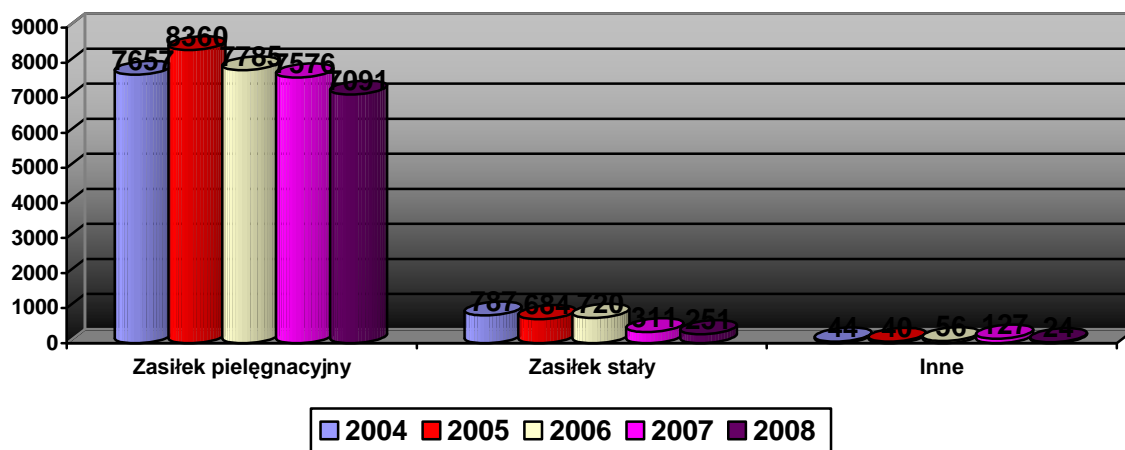
Wykres. 6 Liczba orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności w wieku 16 lat i więcej zamieszkałych w województwie świętokrzyskim w latach 2004 – 2008 według celów orzeczeń

Znaczny odsetek orzeczeń wydaje się celem uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, w dalszej kolejności osoby niepełnosprawne otrzymują uprawnienia do odpowiedniego zatrudnienia oraz wsparcia środowiskowego.

Diagnozie poddano również cel przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia, zamieszkałych na terenie województwa świętokrzyskiego w latach 2004 – 2008.

Wykres 7 Liczba i cel złożonych wniosków dla osób przed 16 rokiem życia

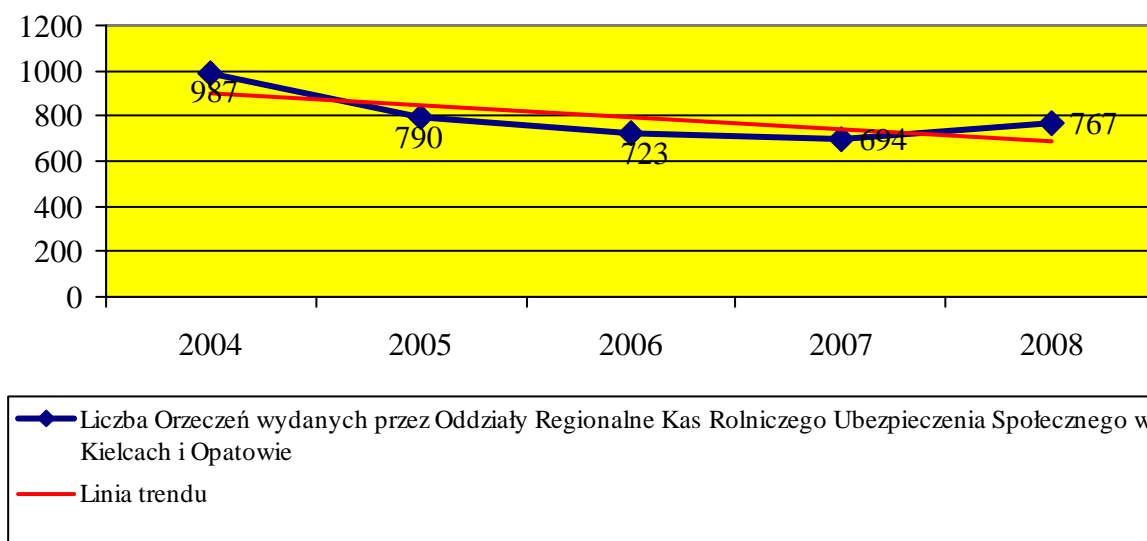

Źródło informacji: Wojewódzki Zespół Ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Głównym powodem ubiegania się o orzeczenie niepełnosprawności wśród osób w wieku przed 16 rokiem życia jest uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego.

Instytucjami uprawnionymi do orzekania o stopniu niepełnosprawności dla celów rentowych jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

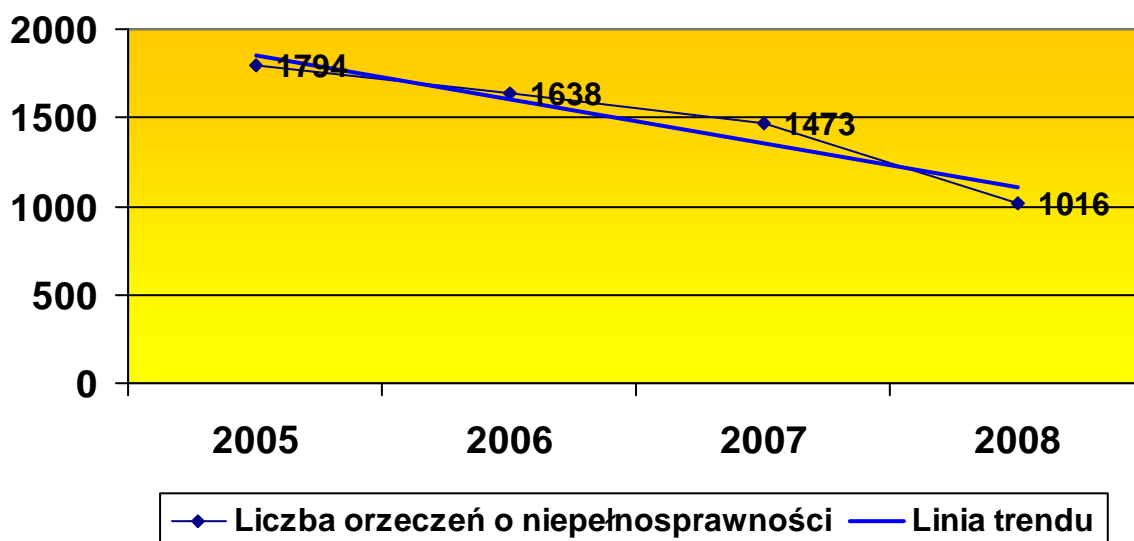
Wykres 8 Liczba orzeczeń wydanych w latach 2004 – 2008 przez Oddziały Regionalne KRUS dla mieszkańców Województwa Świętokrzyskiego

Źródło informacji: KRUS w Kielcach, KRUS w Opatowie

Liczba wydanych orzeczeń przez Oddziały Regionalne Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Kielcach i Opatowie w latach 2004 – 2006 spada o 20%. Tendencja spadkowa była charakterystyczna również dla poprzedniego okresu sprawozdawczego, obejmującego lata 2000 – 2003. **Okres 2007 – 2008 charakteryzuje wzrost liczby orzeczeń o ok. 10 %!**

Wykres 9 Liczba wydanych orzeczeń przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach, w latach 2004 - 2008

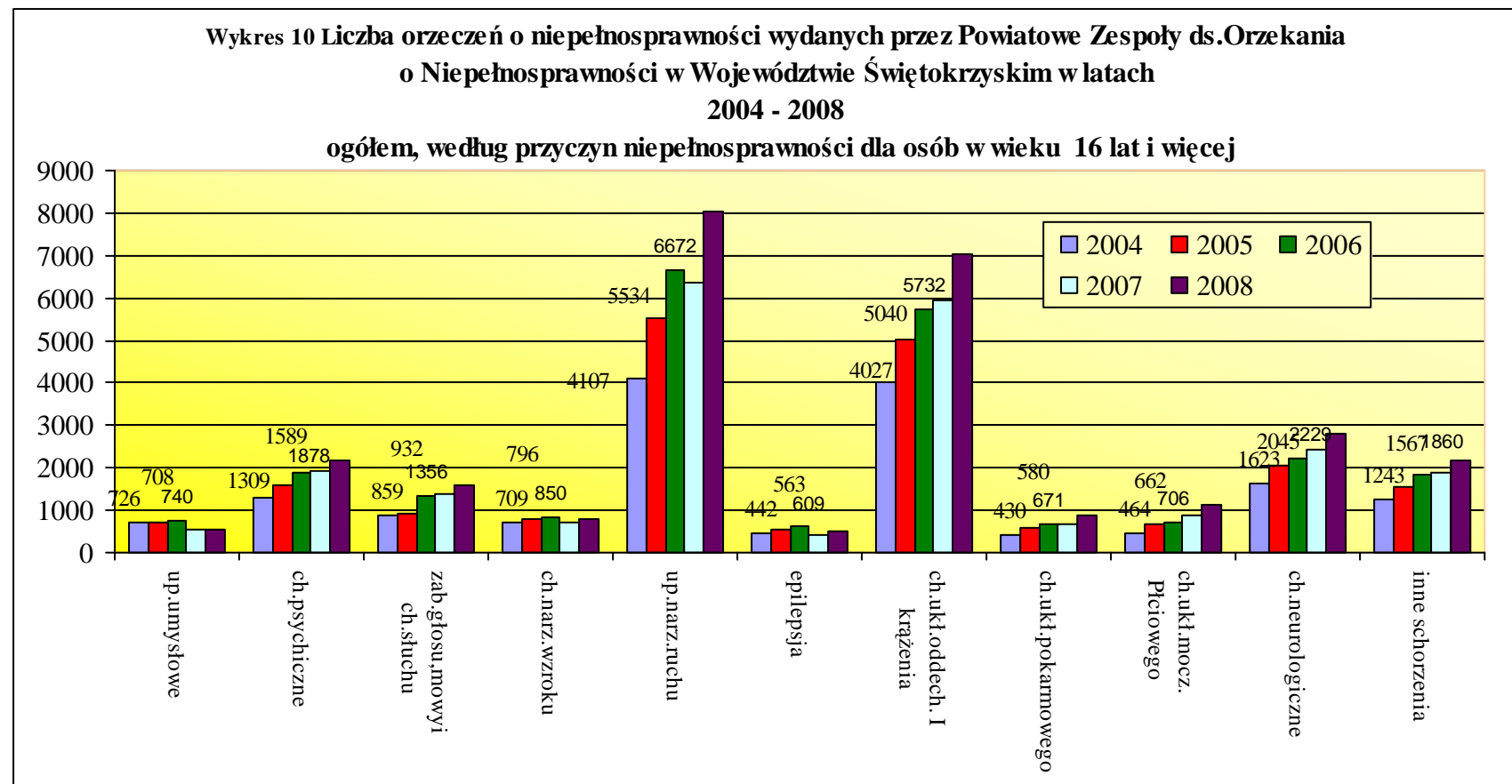
Źródło: Centrala Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie

W okresie 2005 – 2008 systematycznie spada liczba wydawanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych orzeczeń pierwszorazowych w sprawach rentowych, w okresie 2007 – 2008 nawet o ok. 30 %.

Przeciwdziałanie niepełnosprawności w sektorze ochrony zdrowia

Przyczyny niepełnosprawności

Ograniczanie problemu niepełnosprawności przez sektor ochrony zdrowia obejmuje profilaktykę, leczenie i rehabilitację. Potrzeby w tym zakresie możemy rozpoznawać na podstawie przyczyn powodujących występowanie niepełnosprawności, które zostały zidentyfikowane w dokumentacji instytucji orzekających. Analizie poddano dokumenty statystyczne powiatowych zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności z terenu województwa świętokrzyskiego, odrębnie dla osób przed 16 rokiem życia oraz po 16 roku życia.

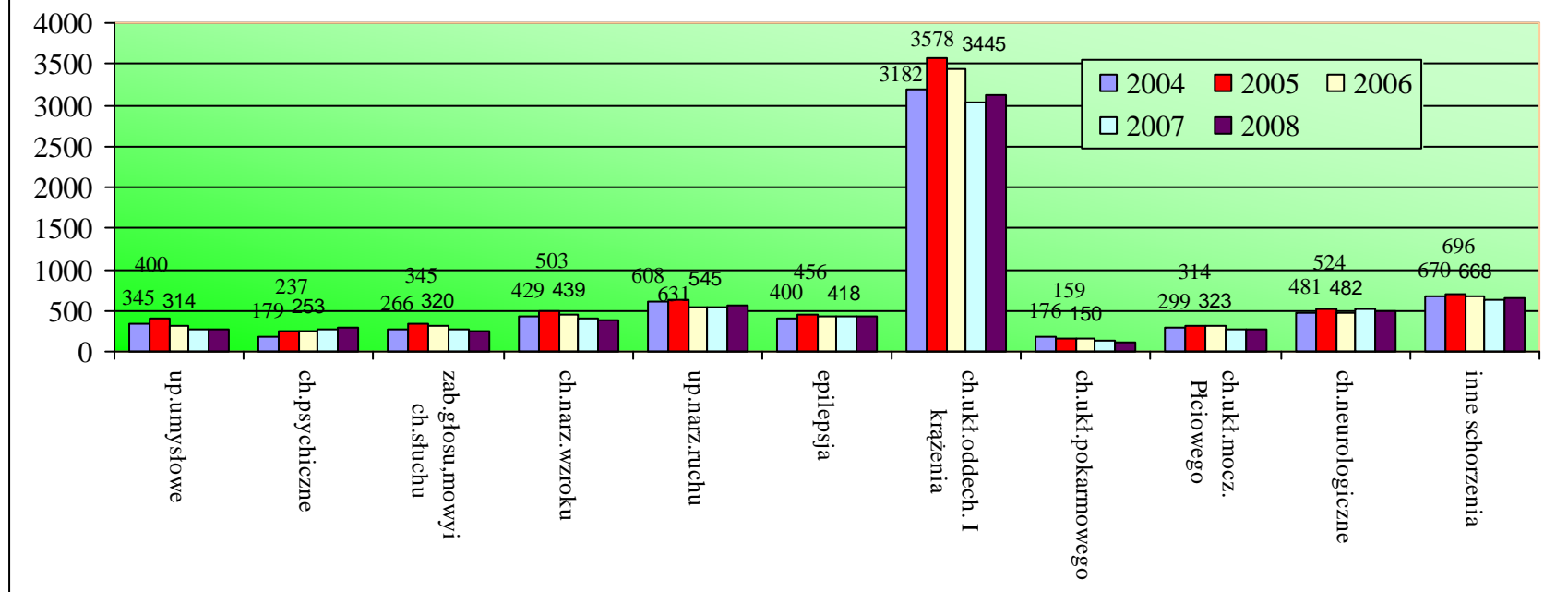

Źródło informacji: Wojewódzki Zespół Ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach

Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności wśród osób po 16 roku życia są schorzenia narządu ruchu oraz choroby układu krążenia i oddechowego z tendencją do wzrostu liczby orzeczeń w latach kolejnych. W roku 2008 zdecydowanie wzrasta liczba orzeczeń z powodu chorób narządu ruchu, chorób układu oddechowego i krążenia oraz schorzeń neurologicznych.

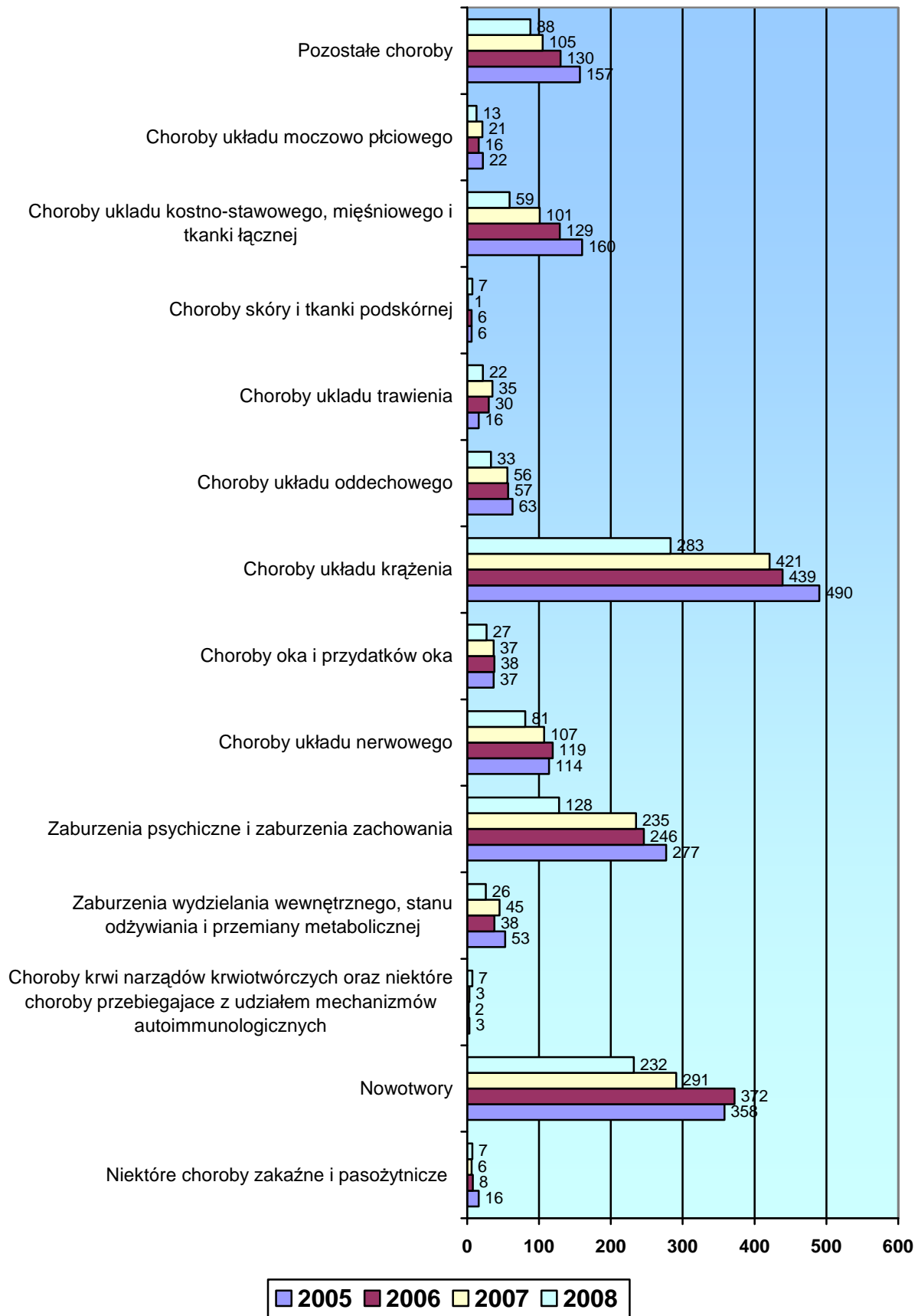
Wykres 11 Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez Powiatowe Zespoły ds.Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Świętokrzyskim w latach 2004 - 2008 ogółem, według przyczyn niepełnosprawności dla osób w wieku przed 16 rokiem życia

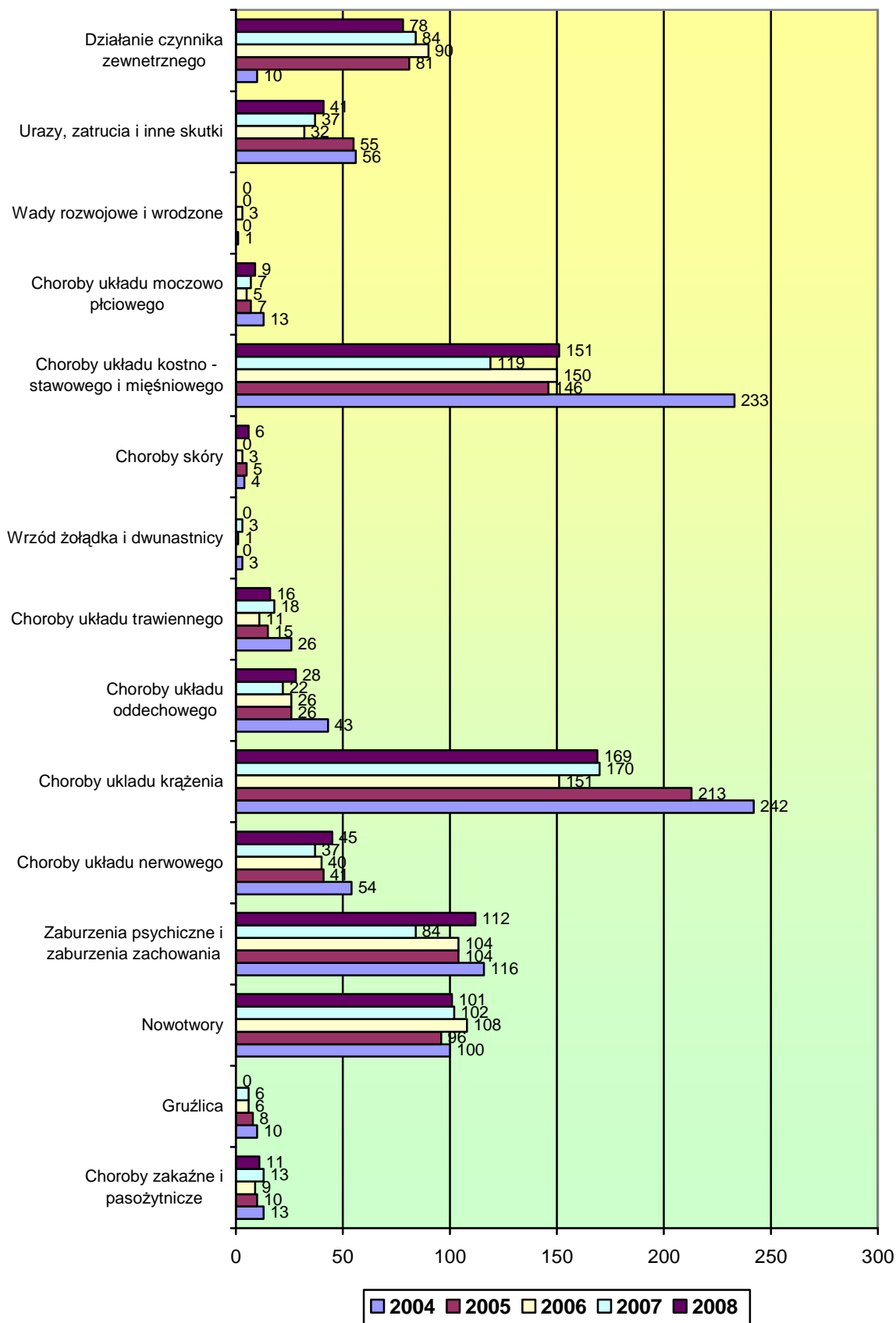
Źródło informacji: Wojewódzki Zespół Ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach

Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności wśród osób przez 16 rokiem życia, w okresie od 2004 do 2008 roku są choroby układu oddechowego i krążenia, które dominują nad pozostałą grupą przedstawionych schorzeń.

Wykres 12 Orzeczenia wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach w latach 2005 – 2008 według przyczyn niepełnosprawności.

Wykres 12 Orzeczenia wydane przez Oddziały Regionalne Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w latach 2004 - 2008

Tabela 13 Najczęstsze przyczyny orzekania o niepełnosprawności , wydawane przez Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2004-2008

Rok	Powiatowe Zespoły Ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
	Jednostki chorobowe	%
2004	Upośledzenie narządu ruchu	26
	Choroby układu oddechowego i krążenia	25
	Choroby neurologiczne	10
	Choroby psychiczne	8
	Inne: w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	8
2005	Upośledzenie narządu ruchu	28
	Choroby układu oddechowego i krążenia	25
	Choroby neurologiczne	10
	Choroby psychiczne	8
	Inne: w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	8
2006	Upośledzenie narządu ruchu	29
	Choroby układu oddechowego i krążenia	25
	Choroby neurologiczne	10
	Choroby psychiczne	8
	Inne: w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	8
2007	Choroby układu oddechowego i krążenia	24
	Upośledzenie narządu ruchu	29
	Choroby neurologiczne	10
	Choroby psychiczne	8
	Inne: w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	8
2008	Upośledzenie narządu ruchu	29
	Choroby układu oddechowego i krążenia	25
	Choroby neurologiczne	10
	Choroby psychiczne	8
	Inne: w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	8

W latach 2004 – 2008 Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności najczęściej wydawały orzeczenia z powodu dysfunkcji narządu ruchu oraz chorób układu oddechowego i krążenia. W przedmiotowym okresie nawet udział procentowy wydawanych orzeczeń nie różni się znacząco.

Tabela 14 Najczęstsze przyczyny orzekania o niepełnosprawności , wydawane przez Oddziały Regionalne Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w latach 2004 – 2008

Rok	Oddziały Regionalne KRUS	
	Jednostki chorobowe	%
2004	Choroby układu krążenia	24,51
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	23,60
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	11,75
	Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych	10,63
	Nowotwory	10,13
2005	Choroby układu krążenia	26,96%
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	18,48 %
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	13,16 %
	Nowotwory	12,15%
	Działanie czynnika zewnętrznego	10,25%
2006	Choroby układu krążenia	20,88 %
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	20,74 %
	Nowotwory	14,93%
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	14,38%
	Działanie czynnika zewnętrznego	12,44%
2007	Choroby układu krążenia	23,61%
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	16,52%
	Nowotwory	14,16%
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	11,66%
	Działanie czynnika zewnętrznego	11,66%
2008	Choroby układu krążenia	22,03%
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	19,68%
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	14,60%
	Nowotwory	13,16%
	Urazy, zatrucia i in. działania czynnika zewnętrznego	10,16%

Źródło informacji: Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Zdrowotnego w Kielcach
Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Zdrowotnego w Opatowie

W analizowanym okresie 2004 – 2008 dominującym powodem orzekania w sprawach rentowych są choroby układu krążenia oraz układu kostno- stawowego oraz mięśniowego. Kolejne miejsca zajmują nowotwory na przemian z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania.

Tabela 15 Najczęstsze przyczyny orzekania o niepełnosprawności , wydawane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach w latach 2005 – 2008

Rok	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	
2005	Choroby układu krążenia	27,31
	Nowotwory	19,95
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	15,44
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	8,91
	Choroby układu nerwowego	6,35
2006	Choroby układu krążenia	26,80
	Nowotwory	22,71
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	15,01
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	7,87
	Choroby układu nerwowego	7,26
2007	Choroby układu krążenia	28,58
	Nowotwory	19,75
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	15,95
	Choroby układu nerwowego	7,26
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	6,85
2008	Choroby układu krążenia	27,85
	Nowotwory	22,83
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	12,59
	Choroby układu nerwowego	7,97
	Choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego	7,97

Źródło informacji: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Departament Statystyki, Warszawa.

Układ grup chorobowych z powodu, których wydawane są orzeczenia pierwszorazowe w sprawach rentowych, przez zakład Ubezpieczeń Społecznych, w latach 2005 – 2008 nie zmienia się. Niepokojącym wskaźnikiem jest wzrost orzeczeń z powodu nowotworów w grupie schorzeń chorobowych w roku 2008.

Na podstawie jakościowej analizy orzecznictwa o niepełnosprawności możemy przyjąć, że pierwszoplanowe potrzeby zdrowotne w całym spektrum usług świadczonych przez zakłady ochrony zdrowia tj: profilaktyki, leczenie, rehabilitacji, dotyczą chorób układu krążenia, układu oddechowego, schorzeń nowotworowych oraz chorób narządu ruchu. Znaczne wskaźniki dotyczą zaburzeń psychicznych i zachowania.

Dostępność do świadczeń rehabilitacji medycznej.

Lecznictwo stacjonarne i ambulatoryjne.

Poniższe zestawienia opracowano na podstawie danych statystycznych Świętokrzyskiego Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia w Kielcach, publikowanych w Biuletynach Informacyjnych Ochrony Zdrowia oraz danych uzyskanych z Oddziału Świętokrzyskiego Narodowego Funduszu Zdrowia. Analizie poddano lata 2004 – 2008.

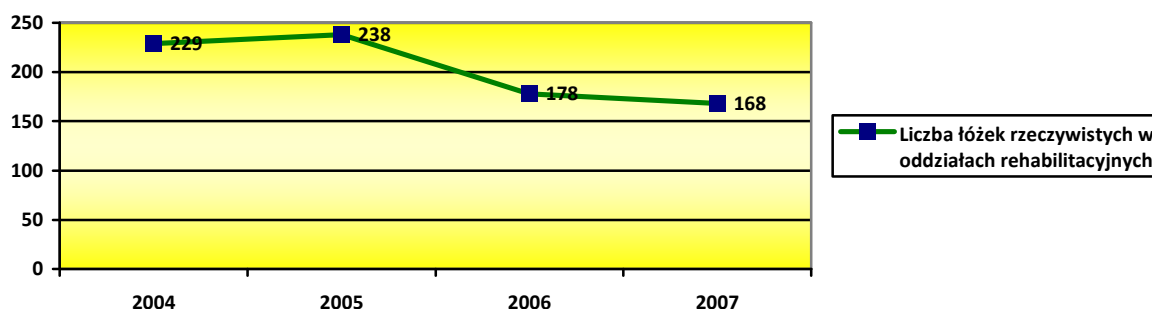
Tabela 16. Placówki rehabilitacji medycznej w województwie świętokrzyskim według stanu na dzień 31.12 każdego roku.

L p.	Wyszczególnienie	Liczba zakładów				
		2004	2005	2006	2007	2008
1.	Oddziały rehabilitacyjne	10	10	11	11	12
2.	Liczba łóżek w oddziałach rehabilitacyjnych	244	253	273	bd	bd
3.	Dzienne oddziały rehabilitacyjne	bd	bd	18	20	19

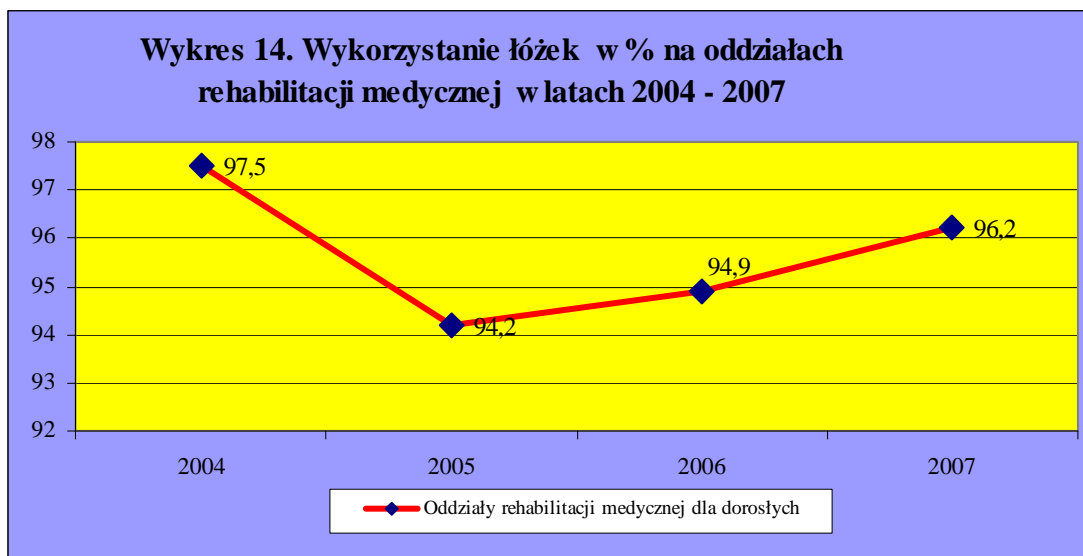
Źródło informacji: Narodowy Fundusz Zdrowia Oddział Świętokrzyski

Liczba łóżek w oddziałach rehabilitacyjnych w latach 2004 – 2006 wzrosła o 29. Oddział NFZ nie dysponuje danymi dot. liczby łóżek w oddziałach rehabilitacyjnych.

Wykres 13 Liczba łóżek w oddziałach rehabilitacyjnych w latach 2004 – 2006

Źródło informacji: Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia, Biuletyny statystyczne 2004-2007.

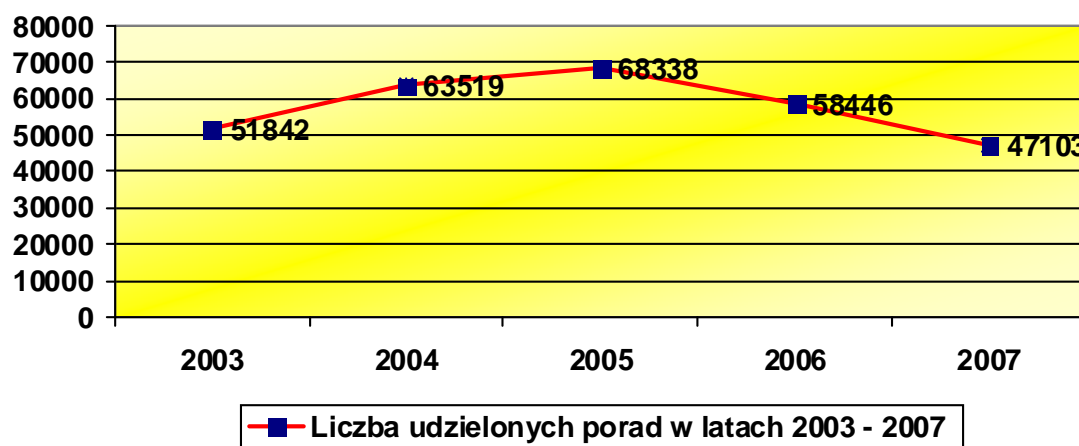

Źródło informacji: Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia w Kielcach (brak danych za 2008 – ze względu na brak na dzień 20.06.2008 r. Biuletynu Statystycznego).

W warunkach spadku liczby łóżek dla celów rehabilitacji medycznej, wykorzystanie łóżka wraza o ok.1,5 punktu procentowego.

Analizując sytuację w zakresie ambulatoryjnej opieki rehabilitacyjnej, posłużono się danymi statystycznymi uzyskanymi ze Świętokrzyskiego Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia. Ze względu na brak informacji statystycznych za rok 2008 w momencie sporządzania raportu, zestawiono dane za lata 2003 – 2007.

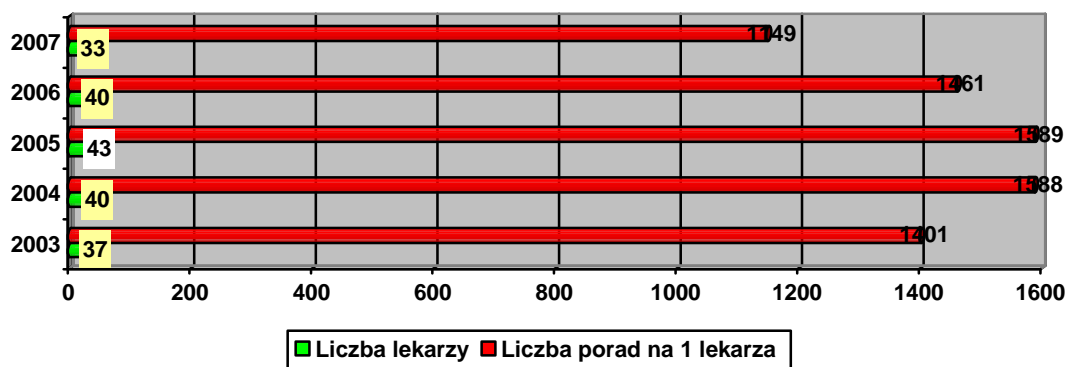
Wykres 15. Liczba udzielonych porad w latach 2003-2007.

Wykazano liczbę porad z Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz gabinetów prywatnych, które podpisały kontrakt z NFZ. Liczba udzielanych porad w poradniach rehabilitacyjnych do roku 2005 systematycznie wzrastała. Dwa kolejne lata charakteryzują się spadkiem liczby porad, należy przypuszczać, że została ograniczona dostępność do tego typu świadczeń.

Wykres 16 . Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2003- 2007 na 1 lekarza

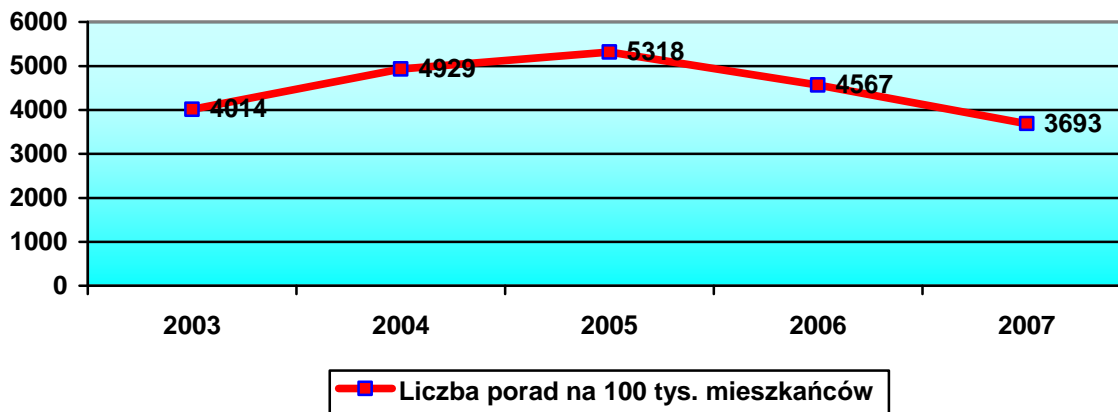

Źródło informacji: Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia

Liczba porad przypadających średnio na zatrudnionego lekarza w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej do 2005 roku wykazuje tendencję wzrostową, w roku 2006 nieznacznie spada – o około 8%. Spadek liczby zatrudnionych lekarzy skutkuje spadkiem liczby porad w roku 2007.

Poniższy wykres przedstawia liczbę porad udzielonych w Poradniach rehabilitacyjnych na 100 tysięcy mieszkańców w latach 2003 – 2007.

Wykres 17 . Liczba udzielonych porad na 100 tys mieszkańców.

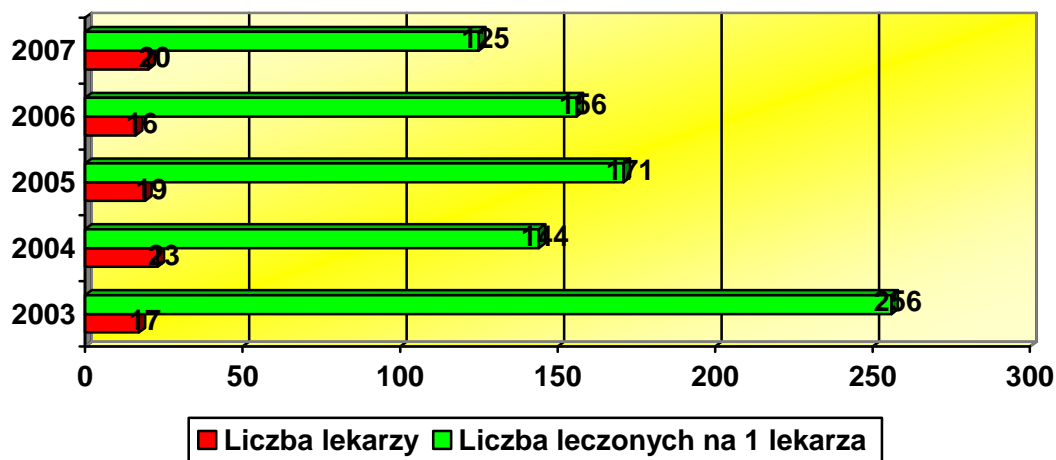

Źródło informacji: Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia

Spada liczba porad jako konsekwencja zmniejszonej liczby lekarzy. Można stwierdzić, że dostępność do świadczeń Poradni Rehabilitacyjnych została znacznie ograniczona.

Analizie poddano również sytuację w zakresie stacjonarnego leczenia rehabilitacyjnego, zestawiając liczbę zatrudnionych lekarzy oraz liczbę leczonych przypadających na 1 lekarza w latach 2003 – 2007.

Wykres 18 Liczba lekarzy oraz liczba pacjentów przypadająca na jednego lekarza w opiece stacjonarnej

Źródło informacji: Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia

Analizując prezentowaną sytuację w lecznictwie stacjonarnym obserwuje się wzrost zatrudnienia w oddziałach rehabilitacyjnych czego konsekwencją jest spadek liczny pacjentów na 1 lekarza.

Tabela 17 Liczba lekarzy specjalistów, specjalistów mgr rehabilitacji

Wyszczególnienie	2003		2004		2005		2006		2007	
	Liczba ogółem	Wskaźnik na 10 tys.	Liczba ogółem	Wskaźnik na 10 tys.	Liczba ogółem	Wskaźnik na 10 tys.	Liczba ogółem	Wskaźnik na 10 tys.	Liczba ogółem	Wskaźnik na 10 tys.
Lekarze specjaliści (I i II stopnia) w zakresie rehabilitacji medycznej	30	0,11	30	0,11	33	0,08	36	0,09	33	0,09
Specjaliści rehabilitacji ruchowej	48	0,20	56	0,22	36	0,14	32	0,13	33	0,13

Źródło informacji: Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia

W analizowanym okresie 2003 – 2007 wskaźniki zatrudnienia lekarzy rehabilitantów oraz specjalistów rehabilitacji ruchowej utrzymują się na zbliżonym poziomie.

Tabela 18 Ukończone specjalizacje I oraz II stopnia przez lekarzy w Województwie Świętokrzyskim w zakresie rehabilitacji medycznej oraz ruchowej w latach 2003 – 2007

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
Rehabilitacja medyczna	3	1	5	1	3
Rehabilitacja ruchowa	9	1	1	1	-

Źródło informacji: Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia

Jak wynika z powyższego zestawienia, tylko kilku lekarzy na terenie województwa Świętokrzyskiego uzyskuje specjalizacje w zakresie rehabilitacji medycznej. Jest to zjawisko niepokojące – ze względu na konsekwencje jakim może być ograniczenie dostępności do tego typu świadczeń.

Na potrzeby niniejszego raportu zaprezentowano również koszty świadczeń rehabilitacyjnych poniesione przez Oddział Świętokrzyski Narodowego Funduszu Zdrowia w latach 2005 - 2008.

Tabela 19 Realizacja świadczeń rehabilitacji medycznej przez NFZ Oddział Świętokrzyski w latach 2005 – 2008 /kwoty w tys. zł./

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008
Całkowity koszt realizacji wszystkich świadczeń zdrowotnych	1 056 889,39	1 135 213,25	1 271 935,31	1 618 168,00
Całkowity koszt realizacji świadczeń rehabilitacji medycznej	31 157,28	34 502,79	40 508,24	47 095,09
Relacja całkowitego kosztu realizacji świadczeń rehabilitacji medycznej do całkowitego kosztu realizacji wszystkich świadczeń zdrowotnych	2,95%	3,04%	3,18%	2,91%

Źródło informacji: Oddział Świętokrzyski Narodowego Funduszu Zdrowia

Zwraca uwagę wzrost wydatków poniesionych na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej. Procedury rehabilitacyjne są bardziej kosztochłonne ze względu na nowe technologie oraz stosowany sprzęt medyczny. Obserwuje się natomiast spadek w relacji kosztów świadczeń rehabilitacyjnych do kosztów świadczeń medycznych ogółem.

Tabela 20 Realizacja świadczeń rehabilitacji medycznej przez Świętokrzyski Oddział Wojewódzki w latach 2005 - 2008 według poszczególnych rodzajów rehabilitacji medycznej

Wyszczególnienie	Liczba świadczeniodawców					Liczba zakontraktowanych świadczeń [punkty]					Całkowity koszt realizacji świadczeń rehabilitacji medycznej [w zł]				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008 ²	2004	2005	2006	2007	2008
Rehabilitacja ogólnoustrojowa w warunkach oddziału stacjonarnego	9	9	11	11	12	183 474 osobodni	17 388 154,00	17 165 588,00	17235515	197 304	15 735 143,50 zł.	16 617 747,00 zł	16 019 267,40 zł	16063601, 40 zł	18840016,00
Rehabilitacja ogólnoustrojowa w warunkach oddziału dziennego	8	9	13	15	14	74 448 osobodni	4 635 051,00	5 019 149,00	5518576	111 141	2 508 136,50 zł.	2 999 316,00 zł	3 599 985,60 zł	3811078,40	5144167,00
Rehabilitacja kardiologiczna wczesna w warunkach oddziału stacjonarnego	1	1	1	1	1	17 104 osobodni	1 452 510,00	1 382 922,00	1329667	17 858	1 337 570,00 zł.	1 382 130,00 zł	1 366 290,00 zł	1340550,00	1694040,00
Rehabilitacja specjalistyczna niesklasyfikowana odrębnie w warunkach oddziału dziennego	-	6	6	7	0	-	2 375 330,00	2 744 092,00	3243006	0	-	1 594 544,50 zł	1 740 775,05 zł	1906940,00	0

Źródło informacji: Oddział Świętokrzyski Narodowego Funduszu Zdrowia

W latach 2006 – 2008 zwraca uwagę wzrost kosztów świadczeń w ramach rehabilitacji ogólnoustrojowej w warunkach oddziału stacjonarnego jak i dziennego. Wzrost kosztów może być spowodowane wprowadzaniem nowych technologii oraz nowoczesnego sprzętu medycznego.

Istotną informacją, która obrazuje sytuację w zakresie dostępności do świadczeń rehabilitacyjnych w ramach oddziału stacjonarnego oraz dziennego, będzie analiza średniego czasu oczekiwania oraz liczba oczekujących na przedmiotowe świadczenia. Narodowy Fundusz Zdrowia jest zobowiązany monitorować i udostępniać informacje w tym zakresie. Poniżej przedstawiono wykazy placówek na terenie województwa świętokrzyskiego wraz z informacją o średnim czasie oczekiwania na przyjęcie w oddział rehabilitacyjny w latach 2007 – 2008, w trybie pozastacjonarnym oraz stacjonarnym.

² Liczba zakontraktowanych osobodni

Tabela 21 Listy oczekujących na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej w roku 2007 – świadczenia udzielane w trybie pozastacjonarym

ROK	OKRES	ŚW-DAWCA - KOD	ŚW-DAWCA - NAZWA	ŚW-DAWCA - ADRES	KOMÓRKA - TYP	KATEGORIA	LICZBA OCZEKUJACYCH	PRZEWIDYWANY CZAS OCZEKIWANIA	realizacja świadczeń
2007	12	130000121	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - BUSKO-ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, BOH. WARSZAWY 67	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	171	15	DZIENNIE
2007	12	130000121	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - BUSKO-ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, BOH. WARSZAWY 67	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130000201	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130000201	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001287	WOJSKOWA SPECJALISTYCZNA PRZYCHODNIA LEKARSKA SPZOZ W KIELCACH	KIELCE, SZCZEPANIAKA 23	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001287	WOJSKOWA SPECJALISTYCZNA PRZYCHODNIA LEKARSKA SPZOZ W KIELCACH	KIELCE, SZCZEPANIAKA 23	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	83	29	DZIENNIE
2007	12	130001324	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "MEDICUS" - KIELCE	KIELCE, OS NA STOKU 63A	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001324	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "MEDICUS" - KIELCE	KIELCE, OS NA STOKU 63A	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001457	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "POŁUDNIOWA" - KOŃSKIE	KOŃSKIE, POŁUDNIOWA 1	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	5	21	DZIENNIE
2007	12	130001457	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "POŁUDNIOWA" - KOŃSKIE	KOŃSKIE, POŁUDNIOWA 1	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001689	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - ŚWIĘTOKRZYSKI OŚRODEK ZDROWIA I MEDYCYNY PRACY - "PATRON" - KIELCE	KIELCE, KOPERNIKA 3	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001689	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - ŚWIĘTOKRZYSKI OŚRODEK ZDROWIA I MEDYCYNY PRACY - "PATRON" - KIELCE	KIELCE, KOPERNIKA 3	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001725	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKUŃCZO-LECZNICZY I REHABILITACYJNY -	BILCZA, OSIKOWA 4	DZIAŁ (PRACOWNIA)	STABILNE	25	19	DZIENNIE

			BILCZA		FIZYKOTERAPII				
2007	12	130001725	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKUNICZO-LECZNICZY I REHABILITACYJNY - BILCZA	BILCZA, OSIKOWA 4	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001967	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "MEDICUS" J.GRZEŚKIEWICZ, Z.WOŁCERZ, S.KORALEWICZ SPÓŁKA JAWNA	IWANISKA, OPATOWSKA 30	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNIE
2007	12	130001967	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "MEDICUS" J.GRZEŚKIEWICZ, Z.WOŁCERZ, S.KORALEWICZ SPÓŁKA JAWNA	IWANISKA, OPATOWSKA 30	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE

Tabela 22 Listy oczekujących na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej w roku 2008 w trybie pozastacjonarnym

ROK	OKRES	ŚW-DAWCA - NAZWA	ŚW-DAWCA - ADRES	KOMÓRKA - TYP	KATEGORIA	LICZBA OCZEKUJĄCYCH	PRZEWIDYWANY CZAS OCZEKIWANIA	realizacja świadczeń
2008	12	GMINNY OŚRODEK ZDROWIA - TUCZĘPY	TUCZĘPY, TUCZĘPY 15	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	GMINNY OŚRODEK ZDROWIA - TUCZĘPY	TUCZĘPY, TUCZĘPY 15	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	SAMORZĄDOWY ZAKŁAD PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ - BODZENTYN	BODZENTYN, OGRODOWA 1	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	SAMORZĄDOWY ZAKŁAD PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ - BODZENTYN	BODZENTYN, OGRODOWA 1	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ	SKARŻYSKO-KAMIENNA, SZPITALNA 1	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ	SKARŻYSKO-KAMIENNA, SZPITALNA 1	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W DWIKOZACH	DWIKOZY, SPÓŁDZIELCZA 9	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W DWIKOZACH	DWIKOZY, SPÓŁDZIELCZA 9	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - BUSKO-ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, BOH. WARSZAWY 67	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNIE
2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - BUSKO-ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, BOH. WARSZAWY 67	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	412	22	DZIENNIE

2008	12	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "MEDICUS" - KIELCE	KIELCE, OS NA STOKU 63A	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	23	216	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "MEDICUS" - KIELCE	KIELCE, OS NA STOKU 63A	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "POŁUDNIOWA" - KOŃSKIE	KOŃSKIE, POŁUDNIOWA 1	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "POŁUDNIOWA" - KOŃSKIE	KOŃSKIE, POŁUDNIOWA 1	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	123	95	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - ŚWIĘTOKRZYSKI OŚRODEK ZDROWIA I MEDYCYNY PRACY - "PATRON" - KIELCE	KIELCE, KOPERNIKA 3	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - ŚWIĘTOKRZYSKI OŚRODEK ZDROWIA I MEDYCYNY PRACY - "PATRON" - KIELCE	KIELCE, KOPERNIKA 3	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKUŃCZO-LECZNICZY I REHABILITACYJNY - BILCZA	BILCZA, OSIKOWA 4	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKUŃCZO-LECZNICZY I REHABILITACYJNY - BILCZA	BILCZA, OSIKOWA 4	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	64	18	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "MEDICUS" J.GRZEŚKIEWICZ, Z.WOŁCERZ, S.KORALEWICZ SPÓŁKA JAWNA	IWANISKA, OPATOWSKA 30	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "MEDICUS" J.GRZEŚKIEWICZ, Z.WOŁCERZ, S.KORALEWICZ SPÓŁKA JAWNA	IWANISKA, OPATOWSKA 30	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	0	0	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ VITAMED - KUNÓW	KUNÓW, WARSZAWSKA 46A	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	PILNE	2	6	DZIENNE
2008	12	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ VITAMED - KUNÓW	KUNÓW, WARSZAWSKA 46A	DZIAŁ (PRACOWNIA) FIZYKOTERAPII	STABILNE	11	60	DZIENNE

Tabela 23 Listy oczekujących na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej w roku 2007 w trybie stacjonarnym

ROK	OKRES	ŚW-DAWCA - NAZWA	ŚW-DAWCA - ADRES	KOMÓRKA - TYP	KATEGORIA	LICZBA OCZEKUJĄCYCH	PRZEWIDYWANY CZAS OCZEKIWANIA	realizacja świadczeń
2007	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ	SKARŻYSKO-KAMIENNA, SZPITALNA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	90	90	STACJONARNIE
2007	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ	SKARŻYSKO-KAMIENNA, SZPITALNA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ WE WŁOSZCZOWIE	WŁOSZCZOWA, ŻEROMSKIEGO 28	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ WE WŁOSZCZOWIE	WŁOSZCZOWA, ŻEROMSKIEGO 28	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - KOŃSKIE	KOŃSKIE, GIMNAZJALNA 41 B	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - KOŃSKIE	KOŃSKIE, GIMNAZJALNA 41 B	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	51	35	STACJONARNIE
2007	12	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM REHABILITACJI - CZARNIECKA GÓRA	CZARNIECKA GÓRA, CZARNIECKA GÓRA 43	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM REHABILITACJI - CZARNIECKA GÓRA	CZARNIECKA GÓRA, CZARNIECKA GÓRA 43	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	21	33	STACJONARNIE
2007	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI, SZYMANOWSKIEGO 11	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	909	589	STACJONARNIE

2007	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI, SZYMANOWSKIEGO 11	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY W KIELCACH	KIELCE, GRUNWALDZKA 45	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	19	4	STACJONARNIE
2007	12	WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY W KIELCACH	KIELCE, GRUNWALDZKA 45	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	66	188	STACJONARNIE
2007	12	OŚRODEK WCZESNEJ INTERWENCJI - PSOUU KOŁO W KIELCACH	KIELCE, OS. NA STOKU 42A	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	OŚRODEK WCZESNEJ INTERWENCJI - PSOUU KOŁO W KIELCACH	KIELCE, OS. NA STOKU 42A	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A. - ZAKŁAD LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO - BUSKO ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, GEN. F. RZEWUSKIEGO 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A. - ZAKŁAD LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO - BUSKO ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, GEN. F. RZEWUSKIEGO 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	21 WOJSKOWY SZPITAL UZDROWISKOWO-REHABILITACYJNY - SPZOZ - BUSKO ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, RZEWUSKIEGO 8	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	900	100	STACJONARNIE
2007	12	21 WOJSKOWY SZPITAL UZDROWISKOWO-REHABILITACYJNY - SPZOZ - BUSKO ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, RZEWUSKIEGO 8	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	2200	1080	STACJONARNIE
2007	12	SANATORIUM "WŁÓKNIARZ" - BUSKO-ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, ROKOSZA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2007	12	SANATORIUM "WŁÓKNIARZ" - BUSKO-ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, ROKOSZA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	0	0	STACJONARNIE

Tabela 24 Listy oczekujących na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej w roku 2008 w trybie stacjonarnym.

ROK	OKRES	ŚW-DAWCA - NAZWA	ŚW-DAWCA - ADRES	KOMÓRKA - TYP	KATEGORIA	LICZBA OCZEKUJĄCYCH	PRZEWIDYWANY CZAS OCZEKIWANIA	Realizacja świadczeń
2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ	SKARŻYSKO-KAMIENNA, SZPITALNA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ	SKARŻYSKO-KAMIENNA, SZPITALNA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	10	9	STACJONARNIE

2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - KOŃSKIE	KOŃSKIE, GIMNAZJALNA 41 B	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - KOŃSKIE	KOŃSKIE, GIMNAZJALNA 41 B	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	39	43	STACJONARNIE
2008	12	WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY IM.ŚW.RAFAŁA W CZERWONEJ GÓRZE	CHECINY, CZERWONA GÓRA 10	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY IM.ŚW.RAFAŁA W CZERWONEJ GÓRZE	CHECINY, CZERWONA GÓRA 10	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A. - SPECJALISTYCZNY SZPITAL ORTOPEDYCZNO-REHABILITACYJNY "GÓRKA" IM. DR. STARKIEWICZA	BUSKO-ZDRÓJ, DR SZ. STARKIEWICZA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A. - SPECJALISTYCZNY SZPITAL ORTOPEDYCZNO-REHABILITACYJNY "GÓRKA" IM. DR. STARKIEWICZA	BUSKO-ZDRÓJ, DR SZ. STARKIEWICZA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM REHABILITACJI - CZARNIECKA GÓRA	CZARNIECKA GÓRA, CZARNIECKA GÓRA 43	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM REHABILITACJI - CZARNIECKA GÓRA	CZARNIECKA GÓRA, CZARNIECKA GÓRA 43	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ - STASZÓW	STASZÓW, 11-GO LISTOPADA 78	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ - STASZÓW	STASZÓW, 11-GO LISTOPADA 78	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	39	29	STACJONARNIE
2008	12	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	9	26	STACJONARNIE
2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI, SZYMANOWSKIEGO	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	6	21	STACJONARNIE

2008	12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI, SZYMANOWSKIEGO 11	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	354	692	STACJONARNIE
2008	12	WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY W KIELCACH	KIELCE, GRUNWALDZKA 45	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	80	85	STACJONARNIE
2008	12	WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY W KIELCACH	KIELCE, GRUNWALDZKA 45	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	11	28	STACJONARNIE
2008	12	UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A. - ZAKŁAD LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO - BUSKO ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, GEN. F. RZEWUSKIEGO 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A. - ZAKŁAD LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO - BUSKO ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, GEN. F. RZEWUSKIEGO 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	45	120	STACJONARNIE
2008	12	ZAKŁAD OPIEKUŃCZO LECZNICZY DOM DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH W PIEKOSZOWIE - CARITAS KIELCE	PIEKOSZÓW, CZARNOWSKA 2A	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	ZAKŁAD OPIEKUŃCZO LECZNICZY DOM DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH W PIEKOSZOWIE - CARITAS KIELCE	PIEKOSZÓW, CZARNOWSKA 2A	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	10	32	STACJONARNIE
2008	12	21 WOJSKOWY SZPITAL UZDROWISKOWO-REHABILITACYJNY - SPZOZ - BUSKO ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, RZEWUSKIEGO 8	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	16	680	STACJONARNIE
2008	12	21 WOJSKOWY SZPITAL UZDROWISKOWO-REHABILITACYJNY - SPZOZ - BUSKO ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, RZEWUSKIEGO 8	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	2275	50	STACJONARNIE
2008	12	SANATORIUM "WŁÓKNIARZ" - BUSKO-ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, ROKOSZA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	PILNE	0	0	STACJONARNIE
2008	12	SANATORIUM "WŁÓKNIARZ" - BUSKO-ZDRÓJ	BUSKO-ZDRÓJ, ROKOSZA 1	ODDZIAŁ REHABILITACYJNY	STABILNE	1	440	STACJONARNIE

Leczenie uzdrowiskowe

Leczenie uzdrowiskowe może być prowadzone w szpitalu uzdrowiskowym lub w sanatorium.

Tabela 25 Zapotrzebowanie na świadczenia zdrowotne z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego w województwie świętokrzyskim w latach 2006-2008.

Rok	Leczenie w szpitalu uzdrowiskowym					
	Liczba skierowań wystawionych przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego *1	Liczba skierowań zaakceptowanych przez NFZ *1	Liczba skierowań zrealizowanych	Średni czas oczekiwania na miejsce w szpitalu (w miesiącach)	Najdłuższy czas oczekiwania na miejsce w szpitalu (w miesiącach)	Najkrótszy czas oczekiwania na miejsce w szpitalu (w miesiącach)
2006	3808	3500	3638	9	12	6
2007	2176	1951	1864	10	14	6
2008	2084	1838	1185	10	14	6

*1 liczba skierowań ogółem, brak możliwości podziału na szpitale uzdrowiskowe i sanatoria

Systematycznie spada dostępność do świadczeń w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego

Tabela 26 Zapotrzebowanie na świadczenia zdrowotne z zakresu lecznictwa sanatoryjnego w województwie świętokrzyskim w latach 2006-2008.

Rok	Leczenie sanatoryjne					
	Liczba skierowań wystawionych przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego *1	Liczba skierowań zaakceptowanych przez NFZ *1	Liczba skierowań zrealizowanych	Średni czas oczekiwania na miejsce w szpitalu (w miesiącach)	Najdłuższy czas oczekiwania na miejsce w szpitalu (w miesiącach)	Najkrótszy czas oczekiwania na miejsce w szpitalu (w miesiącach)
2006	15353	13640	9212	10	12	8
2007	14845	12807	9976	16	18	14
2008	13848	12817	485	17	18	16

Źródło informacji: Oddział Świętokrzyski Narodowego Funduszu Zdrowia

Systematycznie spada liczba wystawianych skierowań zarówno na leczenie uzdrowiskowe jak i sanatoryjne. Na zbliżonym poziomie utrzymuje się liczba odrzuconych wniosków. Niepokojąco wzrasta czas oczekiwania na w/w świadczenia.

Tabela 27 Realizacja świadczeń rehabilitacji medycznej w lecznictwie uzdrowiskowym przez Oddział Świętokrzyski NFZ w latach 2005 – 2007

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba świadczeniodawców rehabilitacji medycznej w szpitalach uzdrowiskowych	2	2	3
Liczba świadczeń rehabilitacji medycznej w szpitalach uzdrowiskowych [punkty]	8 756 476,00	8 143 170,00	313 skierowań (8764 osobodni)
Całkowity koszt realizacji świadczeń rehabilitacji medycznej w szpitalach uzdrowiskowych [zł]	8 717 976,16	8 142 855,00	913 460,00
Liczba świadczeniodawców rehabilitacji medycznej w sanatoriach	2	2	0
Liczba świadczeń rehabilitacji medycznej w sanatoriach [punkty]	1 425 817,20	2683 953,00	0
Całkowity koszt realizacji świadczeń rehabilitacji medycznej w sanatoriach [zł]	2 493 172,74	2 523 904,20	0

Źródło informacji: Oddział Świętokrzyski Narodowego Funduszu Zdrowia

Dane uzyskane w roku 2008 z Narodowego Funduszu Zdrowia, różnią się od danych przekazywanych w latach 2006 – 2007. Trudno jest, więc zinterpretować taką rozbieżność w przekazywanych informacjach.

Zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczno pomocniczy

Każdej osobie ubezpieczonej w NFZ przysługuje bezpłatne lub z dopłatą zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze. Mogą się o nie starać między innymi osoby niewidome, słabowidzące oraz osoby z innymi niepełnosprawnościami. W zależności od rodzaju dysfunkcji, pacjenci mają prawo ubiegać się o środki z Funduszu na zakup przedmiotu ortopedycznego lub innych środków pomocniczych, niezbędnych do codziennego funkcjonowania. Gdy lekarz zdiagnozuje u pacjenta konieczność korzystania z określonego przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego, wówczas na specjalnym formularzu wystawia na nazwisko pacjenta *"zlecenie na zaopatrzenie w wyrób medyczny będący przedmiotem ortopedycznym lub środkiem pomocniczym"*. W zależności od rodzaju przedmiotu bądź środka, lekarz może wypisać zlecenie raz na określony w przepisach okres użytkowania. Zgodnie z przepisami tylko określony specjalista może przepisać wskazany sprzęt ortopedyczny lub pomocniczy (np. zlecenie na aparat słuchowy wystawia laryngolog, a na soczewki okularowe - okulista). Otrzymane zlecenie musi zostać potwierdzone przez oddział wojewódzki NFZ, na terenie którego pacjent jest zameldowany. W przypadku czasowego zameldowania poza miejscem stałego zameldowania - zlecenie może być potwierdzone w tym oddziale Funduszu, na terenie którego ubezpieczony jest czasowo zameldowany. W przypadku zaopatrzenia comiesięcznego nie trzeba każdorazowo potwierdzać zlecenia w NFZ przed jego realizacją. Przy cyklicznym zaopatrzeniu wydawana jest choremu tzw. **Karta Zaopatrzenia Comiesięcznego** - ważna 12 miesięcy kalendarzowych. Dzięki takiej karcie nie trzeba co miesiąc

potwierdzać zlecenia w punktach oddziału wojewódzkiego NFZ. Karta wydawana jest w punktach NFZ, gdzie odbywa się rejestracja zleceń.

Tabela 28 Zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczno - pomocniczy finansowane przez NFZ Oddział Świętokrzyski w latach 2006 – 2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba wydanych kart zaopatrzenia comiesięcznego	21884	24 078	25 901
Całkowity koszt realizacji środków zaopatrzenia comiesięcznego na podstawie wydanych kart	7 016 255,99	7 116 996,40	8 794 028,33

Źródło informacji: Oddział Świętokrzyski Narodowego Funduszu Zdrowia

Z roku na rok wzrasta całkowity koszt realizacji środków zaopatrzenia comiesięcznego na podstawie wydanych kart. Zwraca uwagę 20 % wzrost kosztów w latach 2007-2008.

5.2 Pomoc Społeczna

Osoby niepełnosprawne jest to grupa społeczna szczególnie zagrożona marginalizacją, narażona na wykluczenie społeczne, stąd potrzebująca znacznego zewnętrznego wsparcia. Problem niepełnosprawności obejmuje szerokie spektrum problemowe, począwszy od niejednoznaczności w warstwie terminologicznej, kończąc na zjawiskach mu towarzyszących (problem zatrudnienia, czy edukacji). Wymaga więc całościowego podejścia, kompleksowej polityki ze strony państwa, jak również odpowiednich działań na szczeblu regionalnym, będących przedmiotem niniejszego opracowania.

„Wsparcie społeczne jest celem pomocy społecznej czyli sfery działalności polityki społecznej wspomagającej osoby niezdolne do pracy z powodu wieku, niepełnosprawności i innych przyczyn, a nie mających własnych środków utrzymania, ani możliwości korzystania z pomocy rodziny, nie posiadających właściwie zorganizowanej opieki oraz osób ,które znalazły się w przejściowo trudnej sytuacji”.

Podstawową rolę z punktu widzenia odbiorcy świadczeń pełnią ośrodki pomocy społecznej. W Województwie Świętokrzyskim funkcjonują 102 ośrodki pomocy społecznej. Są odpowiedzialne m.in. za wypłacanie świadczeń pieniężnych, pracę socjalną oraz dostarczanie usług. W ofercie świadczeń pomocy społecznej niepełnosprawni klienci mogą otrzymywać pomoc pieniężną, rzeczową oraz usługową.

Poniższa tabela przedstawia odsetek rodzin korzystających ze świadczeń w ośrodkach pomocy społecznej w Województwie Świętokrzyskim w latach 2007- 2008 z powodu niepełnosprawności.

Tabela 29 Odsetek osób korzystających ze świadczeń w gminnych ośrodkach pomocy społecznej w Województwie Świętokrzyskim w latach 2007- 2008 z powodu niepełnosprawności

Wyszczególnienie	2007	2008
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	76 538	74 690
Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	15 410	12 776
Relacja korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności do ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej w %	23	17

Źródło informacji: Ośrodki Pomocy Społecznej

Z powyższego zestawienia wynika, iż liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Województwie nieznacznie zmalała (o 3%) w roku 2008 w stosunku do roku 2007. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2007-2008 również uległa zmniejszeniu o 2 634 rodziny.

Tabela 30 Wydatki w budżecie ośrodków pomocy społecznej w Województwie Świętokrzyskim w latach 2007-2008 na świadczenia finansowe przyznane z powodu niepełnosprawności

Wyszczególnienie	2006*	2007**
Ogół wydatków w budżecie gminy	2 311 571 961	2 892 683 172
Kwota wypłaconych świadczeń pomocy społecznej ogółem	165 881 667	193 532 678
Kwota wypłaconych świadczeń z powodu niepełnosprawności	49 485 012	44 367 000
Relacja wydatków na świadczenia z powodu niepełnosprawności do ogółu wydatków na świadczenia pomocy społecznej w %	29,83	22,92
Struktura świadczeń na rzecz osób niepełnosprawnych		
Zasiłki stałe	19 357 952	14 958 035
Zasiłki stałe wyrównawcze	2 524 288	2 554 177
Zasiłki okresowe	3 220 467	2 288 493
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3 844 785	1 618 756
Liczba zawartych kontraktów socjalnych z klientem pomocy społecznej	420	667
Liczba kontraktów zakończonych aktywizacją klientów pomocy społecznej	347	453

Źródło informacji : Ośrodki Pomocy Społecznej

* dane pochodzą z 70% tj. 71 samorządów gminnych Województwa Świętokrzyskiego

** dane pochodzą z 84% tj. 87 samorządów gminnych Województwa Świętokrzyskiego.

Na podstawie powyższych danych obserwuje się 6,9% spadek wydatków ośrodków pomocy społecznej na świadczenia z powodu niepełnosprawności w stosunku do ogółu wydatków OPS. Informacje dotyczące wydatków w budżecie ośrodków pomocy społecznej pochodzą z 86% (tj. z 87) samorządów gminnych. Na zadania ośrodków pomocy społecznej w roku **2008** przeznaczono kwotę **193 532 678 zł**.

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą przez pracownika socjalnego z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt z osobą lub rodziną w trudnej sytuacji życiowej.. Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Na przestrzeni 2007 i 2008 roku odnotowuje się 58% wzrost liczby zawartych kontraktów socjalnych oraz 30% wzrost liczby kontraktów zakończonych aktywizacją klientów pomocy społecznej.

Nowoczesny system Pracy Socjalnej jest niezbędny w społeczeństwie, które chce postępować sprawiedliwie i demokratycznie wobec wszystkich obywateli.

W zakresie podejmowanych czynności przez pracownika socjalnego należy działalność w środowiskach społecznych gdzie znajdują się jednostki wymagające pomocy w usamodzielnieniu, odzyskaniu lub umocnieniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.

Ze względu na powyższe zadania, praca socjalna jest dla organów rządzących i instytucji najważniejszym instrumentem rozwoju i realizacji zadań polityki społecznej.

Tabela 31 **Zatrudnienie pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej.**

	2007	2008
Liczba pracowników socjalnych w rejonie opiekuńczym	555	568

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Powyższe zestawienie obrazuje zwiększenie w 2008r. ilości pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych w stosunku do roku 2007. Zgodnie z obowiązującymi przepisami gmina jest zobowiązana aby **zapewnić na każde dwa tysiące mieszkańców gminy co najmniej jednego pracownika socjalnego.**

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej do zadań samorządu województwa należy organizowanie kształcenia. W 2008 roku została nawiązana współpraca z Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie, realizującym projekt pn. „Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy i integracji społecznej” w ramach działania 1.2 –

Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników jednostek pomocy społecznej.

W ramach współpracy przeprowadzono rekrutację na następujące szkolenia:

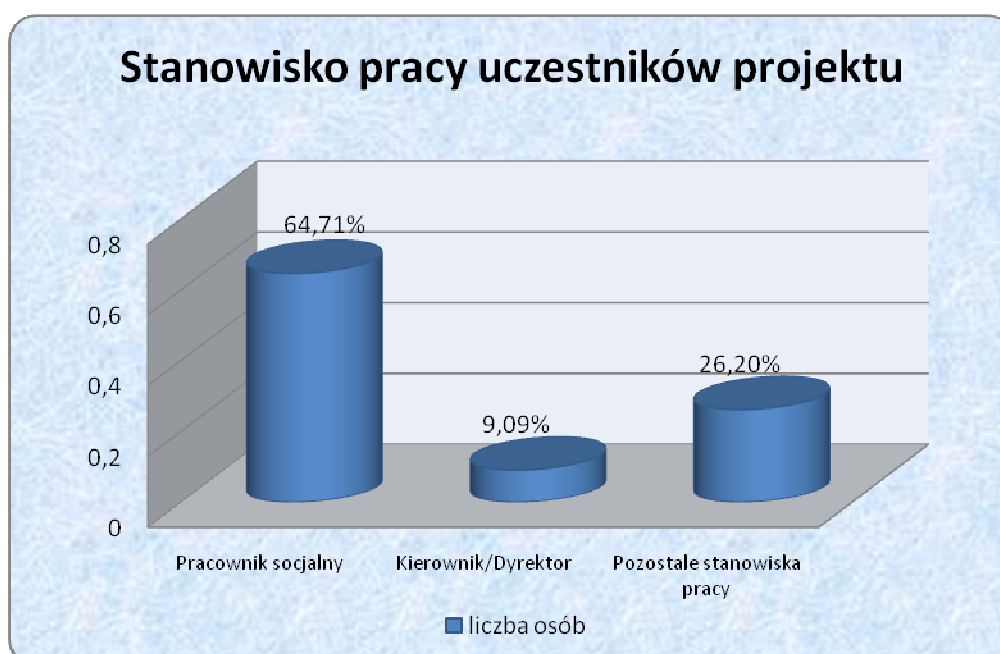
- Specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny – 67 osób
- Specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownik socjalny – 41 osób
- Studia licencjackie (I stopnia) - kierunek pedagogika – 26 osób
- Studia magisterskie (II stopnia) kierunek pedagogika oraz resocjalizacja - 17 osób.

W ramach Priorytetu VII - *Promocja integracji społecznej* Działania 7.1 – *Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji*; Poddziałania 7.1.3 *Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej* Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Zdrowotnej zrealizował projekt systemowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pn. „*Edukacja receptą na lepsze jutro*”. Tematyka szkoleń obejmowała m.in. zagadnienia:

- Zasady finansowania projektów z funduszy strukturalnych,
- Tworzenie wniosków aplikacyjnych w ramach Priorytetu VII POKL,
- Szkolenie dla księgowych w zakresie zasad kwalifikowalności wydatków w ramach PO KL,
- Projektowanie pracy własnej z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, trening umiejętności interpersonalnych,
- Umiejętności zarządzania zasobami własnymi w pracy pracownika socjalnego.

W ramach przeprowadzonych siedmiu modułów szkoleniowych przeszkolono łącznie 1200 osób.

Wykres 19

W czasie trwania siedmiu modułów szkoleniowych zostało przeszkolonych 1122 pracowników socjalnych co daje nam 64,71% ogółu. 9,09% Kierowników i Dyrektorów. 26,20% stanowiły inne zawody tj: referent, podinspektor, inspektor, asystent koordynatora, czy pomoc administracyjna.

W Województwie Świętokrzyskim w 2008 r funkcjonowały **32 domy pomocy społecznej**, w tym **2 DPS niepubliczne**. Spośród wszystkich placówek 6 przeznaczonych jest dla osób niepełnosprawnych, co stanowi 18,75 % ogółu Domów Pomocy Społecznej w Województwie.

W 2008 r. umieszczonych w nich było łącznie **3229 mieszkańców**; w tym liczba mieszkańców niepełnosprawnych wyniosła **906 co stanowi 28% ogółu**. W roku 2008 obserwuje się **97% obłożenie miejsc w domach pomocy społecznej**.

Natomiast w roku 2007 ogólna liczba mieszkańców wyniosła 3169 z czego 945 – to osoby niepełnosprawne w DPS, co stanowiło 29% ogółu. Na przestrzeni roku 2007 i 2008 obserwuje się **4% zmniejszenie ogólnej liczby mieszkańców oraz 5% zmniejszenie liczby miejsc w domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych**. Powyższe dane zostały zawarte w Tabeli Nr 38.

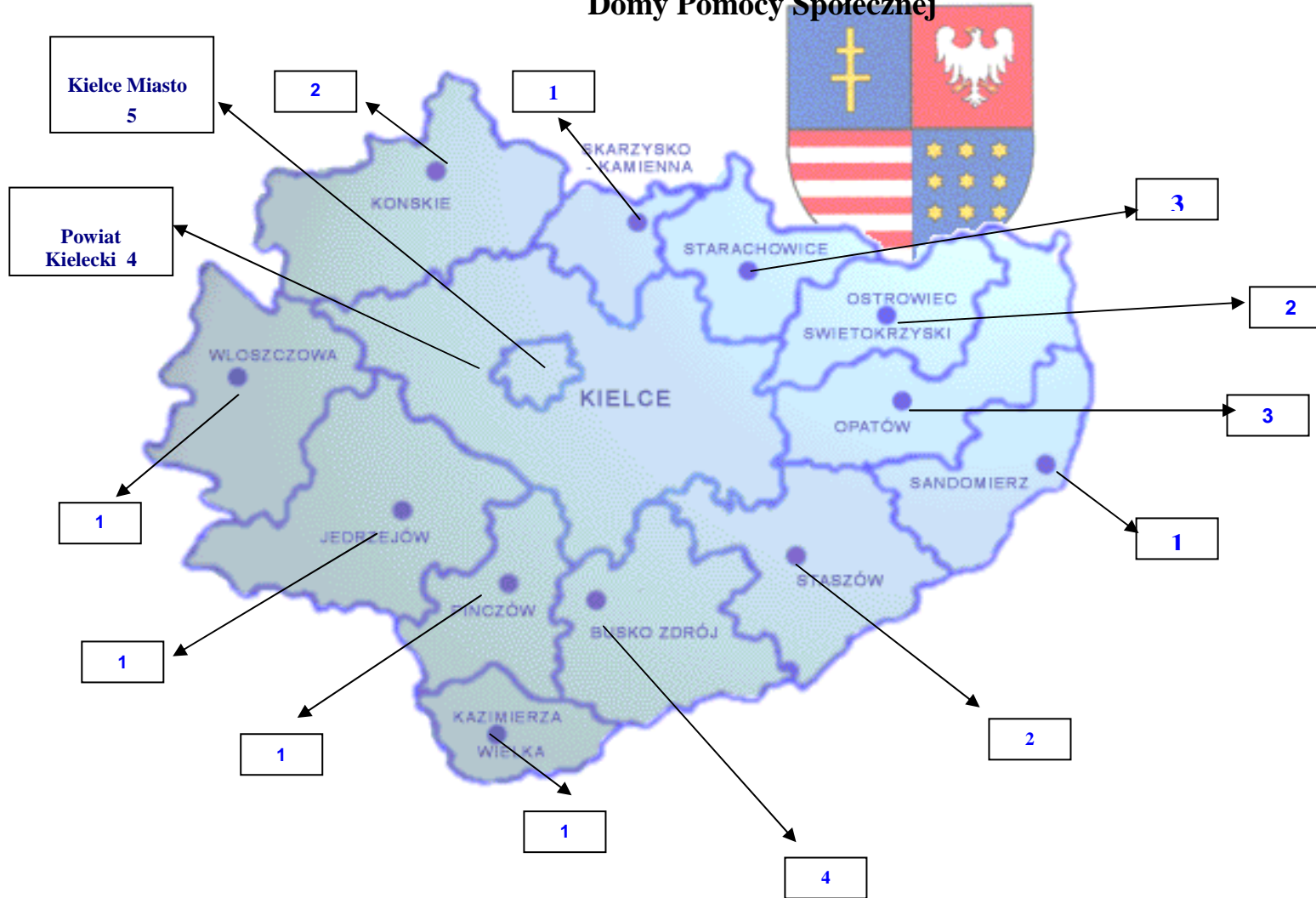
Tabela 32. Ilość domów pomocy społecznej w Województwie Świętokrzyskim - 2008r.

L.p.	Typ domu pomocy społecznej	Ilość
1	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	9
2	Dla osób w podeszłym wieku	3
3	Dla niepełnosprawnych fizycznie	1
4	Dla przewlekle psychicznie chorych	9
5	Dla niepełnosprawnych intelektualnie	8
Razem		31*

* Na terenie Województwa funkcjonują ponadto dwa DPS niepubliczne.

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Domy Pomocy Społecznej

Ilość DPS w Województwie Świętokrzyskim: 31

Tabela 33. Miejsca i mieszkańcy w domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych na terenie Województwa Świętokrzyskiego w latach 2007-2008

Rok	Miejsca w domach pomocy społecznej									Mieszkańcy w domach pomocy społecznej									
	Ogółem we wszystkich dps	W domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych								Ogółem we wszystkich dps	Wykorzystanie miejsc w %	W domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych							
		Ogółem		Dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie		Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie		Dla osób niepełnosprawnych fizycznie				Ogółem		Dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie		Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie		Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	
		Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%			Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
2007	3229	979	30	547	17	387	12	45	1,3	3169	98	945	29	521	16	379	12	45	2
2008	3229	932	28	500	15	387	11	45	1,3	3169	98	906	28	487	15	373	12	46	2

Źródło informacji : Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W ramach Kontraktu dla Województwa Świętokrzyskiego w roku 2008 zrealizowano przedsięwzięcia na łączną kwotę 10 500 000zł.

Tabela 34. Wykorzystanie środków w ramach Kontraktu dla Województwa Świętokrzyskiego w roku 2008

L.p.	Nazwa zadania	Kwota
1	Rozbudowa i przebudowa budynku przy ul. Kościuszki 3 w Kielcach z przeznaczeniem na Oddział Rehabilitacji i Przychodni Rehabilitacyjnej WSzZ w Kielcach	10 500 000
	RAZEM	10 500 000

Źródło informacji: opracowanie własne

Środowiskowe domy samopomocy są to ośrodki wsparcia dziennego dla osób chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie, działające w ramach zadań zleconych gminie. ŚDS to jednostki organizacyjne pomocy społecznej zapewniające formy pomocy półstacjonarnej takie jak:

- trening umiejętności życia codziennego (np. pranie i higiena, przygotowywanie posiłków, gospodarowanie pieniędzmi)
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych (kontakty społeczne, aktywność, odpowiedzialność)
- terapia zajęciowa (rzeźbienie, malowanie, itp.)
- poradnictwo psychologiczne i socjalne, psychoedukacja

W Województwie Świętokrzyskim w latach 2007 – 2008 wzrosła ilość środowiskowych domów samopomocy z 27 w 2006r. do 29 placówek w 2007r.

Tabela 35. Środowiskowe Domy Samopomocy

Wyszczególnienie	2006	2007
Ilość miejsc	693	728
Ilość osób	652	676
Wykorzystanie miejsc w %	94	93
Liczba ŚDS	27	29

Źródło informacji: ośrodki pomocy społecznej.

W stosunku do roku 2008 obserwowany jest wzrost liczby miejsc o 5%, a co z tym związane o 3% wzrost liczby osób przebywających w środowiskowych domach samopomocy.

Na terenie Województwa Świętokrzyskiego funkcjonują 3 Centra Integracji Społecznej: w Kielcach, Ostrowcu Świętokrzyskim, Staszowie oraz w Skarżysku Kamiennej (funkcjonuje od

października 2008r.) Na dzień 31.12.2008 r. w zajęciach CIS na terenie Województwa Świętokrzyskiego brało udział 75 uczestników – brak danych z CIS Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach oraz CIS w Skarżysku Kamiennym.

Ponadto na terenie województwa prowadzą działalność 3 Kluby Integracji Społecznej: w Skarżysku Kamiennym, Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Starachowicach.

W w/w placówkach są realizowane programy zatrudnienia socjalnego oraz wspieranego, które ułatwiają uczestnikom tych programów wejście na rynek pracy.

Zadania obligatoryjne województwa i powiatów z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.. Natomiast rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zagadnienie rehabilitacji osób niepełnosprawnych jest ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ustawa określa zadania, które są realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe.

Ze środków PFRON mogą być finansowane następujące zadania województwa:

1. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych,
2. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej,
3. Udzielanie pomocy zakładom pracy chronionej:
  - zwrot kosztów za szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych, w związku z koniecznością zmiany profilu produkcji,
  - jednorazowa pożyczka w celu ochrony istniejących miejsc pracy osób niepełnosprawnych.

Tabela 36. Zadania realizowane przez Samorząd Województwa z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w latach 2007 - 2008 .

Zadania Samorządu Województwa	Rok	Złożone wnioski					Umowy Zawarte i zrealizowane					Wykorzystanie dysponowanych środków PFRON							
		Ogółem	Instytucje należące do sektora finansów publicznych		Instytucje nie należące do sektora finansów publicznych		Ogółem	Instytucje należące do sektora finansów publicznych		Instytucje nie należące do sektora finansów publicznych		Ogółem			Instytucje należące do sektora finansów publicznych		Instytucje nie należące do sektora finansów publicznych		
			Liczba	%	Liczba	%		Liczba	%	Liczba	%	Kwota przeznaczona	Kwota wykorzystana	%	Kwota	%	Kwota	%	
Dofinansowanie robót budowlanych dot. obiektów służących rehabilitacji	2 007	9	7	78	2	22	5	3	60	2	40	2 765 622,00	2 765 622,00	100	2 099 949,00	76	665 673,00	24	
	2008	19	14	74	5	26	12	9	75	3	25	2 989 484,00	2 989 484,00	100	2 323 426,00	78	666 058,00	22	
Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania ZAZ	2 007	2	1	50	1	50	2	1	50	1	50	1 375 304,00	1 353 270,22	98	753 082,07	56	600 188,15	44	
	2008	2	1	50	1	50	2	1	50	1	50	1 375 304,00	1 366 963,17	99,4	754 740,00	56	612 313,17	44	
Jednorazowa pożyczka w celu ochrony istniejących w zakładzie miejsc pracy ON	2 007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Zwrot kosztów za szkolenie zatrudnionych ON w związku z koniecznością zmiany profilu produkcji	2 007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	2008																		
Razem	2 007	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 140 926,00	4 118 892,22	99,5					
	2008											4 364 788,00	4 356 447,17	99,8					
Koszty obsługi 2,5%	2 007											103 526,15	102 972,30		-	-	-	-	
	2 008											109 119,70	108 911,18		-	-	-	-	
Śr. niewykorzystane	2 007	22 033,78																	
	2 008	8 340,83																	

Źródło informacji: opracowanie własne

W roku 2007 Samorząd Województwa otrzymał na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 maja 2003r w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym do dyspozycji **kwotę 4 140 926 zł, z czego wykorzystano 4 118 892 zł tj. 99,5 %.**

Natomiast w roku ubiegłym do wykorzystania Samorząd otrzymał kwotę **4.364.788 ,00 zł, z czego na realizację zadań została wykorzystana 4 356 447,17 tj. 99,8%.**

Samorząd Województwa udziela dotacji instytucjom z sektora finansów publicznych, jak i innym prowadzącym działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.

Struktura wydatków poniesionych na realizację zadań ze środków PFRON w latach 2007 i 2008 jest zbliżona. W roku 2007 i 2008 najwięcej środków zaangażowano na realizację zadania: dofinansowanie robót budowlanych dot. obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych.

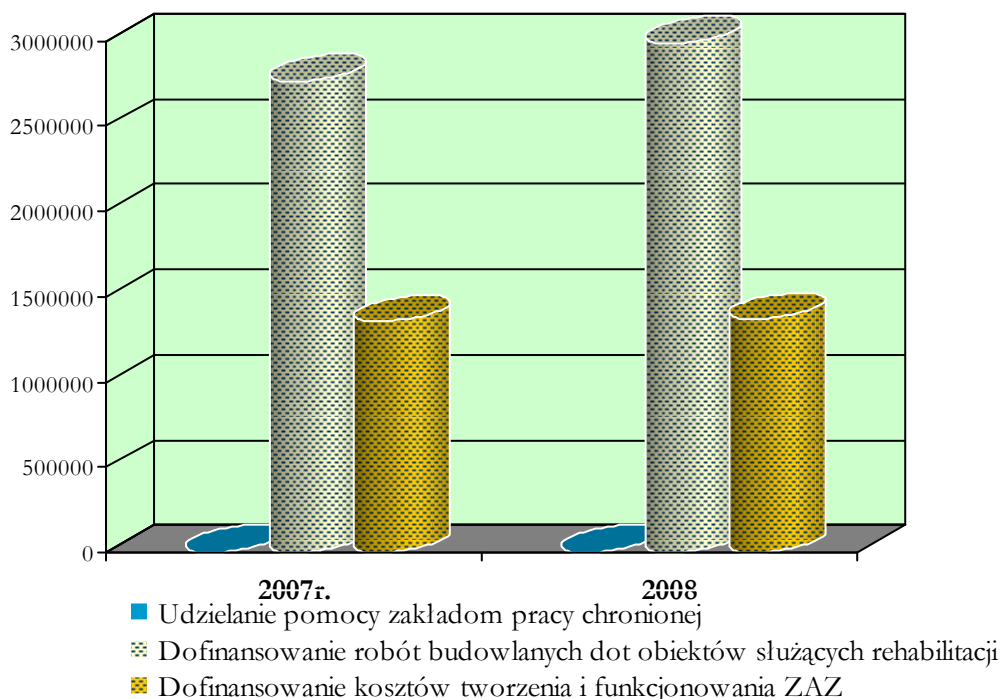
W roku 2008 realizowane były dwa zadania: dofinansowanie robót budowlanych dot. obiektów służących rehabilitacji w kwocie **2 989 484,00 zł.** oraz: dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, na które przeznaczono **1 366 963,17 zł, tj. 31%** otrzymanych środków.

W roku 2007 i 2008 większą aktywnością działań w pozyskiwaniu środków na rzecz poprawy warunków dla osób niepełnosprawnych wykazały się instytucje należące do sektora finansów publicznych. W roku 2007 otrzymały dofinansowanie w wysokości 2 853 031 zł, (69,2%) natomiast w roku 2008 otrzymały kwotę 3 078 166,00 zł (70,5%) środków przekazanych województwu.

Na terenie województwa funkcjonują 2 Zakłady Aktywności Zawodowej:

- Zakład Aktywności Zawodowej w Stykowie, dla którego organizatorem jest Starostwo Powiatowe w Starachowicach. W zakładzie zatrudnienie znajduje 45 osób niepełnosprawnych oraz 16 osób obsługi. W działalności zakładu dominującym rodzajem produkcji są pamiątkowe gadżety i dewocjonalia oraz świadczenie usług hotelarskich
- Zakład Aktywności Zawodowej w Końskich, dla którego organizatorem jest polski Związek Niewidomych. Zakład został utworzony w 2006r, zatrudnionych jest 37 osób niepełnosprawnych i 19 osób obsługi. Przedmiotem działalności gospodarczej jest m.in. produkcja szczotkarsko – pędzlarska, regeneracja i wytwarzanie szczotek technicznych, usługi kserograficzne, usługi komputerowe.

Wykres 19. Wykorzystanie środków PFRON przez samorząd województwa w 2007 i 2008r.

W latach 2007 – 2008 w związku z brakiem złożonych wniosków na zadania pn.: zwrot kosztów za szkolenie zatrudnionych osób niepełnosprawnych w związku z koniecznością zmiany profilu produkcji oraz „jednorazowa pożyczka w celu ochrony istniejących w zakładzie miejsc pracy ON w/w zadania nie było realizowane. Przyczyną powyższego jest fakt braku prawidłowych aktów prawnych dotyczących realizacji zadania. Obowiązujące rozporządzenie nie zostało przystosowane do przepisów Unii Europejskiej.

Do zadań samorządów powiatowych finansowanych ze środków PFRON zalicza się :

1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

2. Zadania z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych:

- udzielania osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej,
- udzielanie dofinansowania do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych, zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej lub prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego,
- dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności osób na nich zatrudnionych oraz z rozpoznaniem przez służby medycyny tych potrzeb.
- finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego niepełnosprawnych,
- dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenia zatrudnionych osób.

Tabela 37. Wykorzystanie środków PFRON przez samorządy powiatowe Województwa Świętokrzyskiego.

	Kwota przyznanych środków PFRON				Wykorzystanie na 31 grudnia				Wykorzystanie w %			
	2007		2008		2007		2008		2007		2008	
	Rehabilitacja społeczna	Rehabilitacja zawodowa	Rehabilitacja społeczna	Rehabilitacja zawodowa	Rehabilitacja społeczna	Rehabilitacja zawodowa	Rehabilitacja społeczna	Rehabilitacja zawodowa	Reh. społeczna	Reh. zawodowa	Reh. społeczna	Reh. zawodowa
Powiat Buski	1 751 894	10 481	1 747 313	264 995	1 751 712	10 481	1 720 633	264 995	98,98	100	98,47	100,00
Powiat Jędrzejowski	1 923 829	233 397	2 038 525	385 200	1 923 829	233 397	2 038 525	385 200	100	100	100,00	100,00
Powiat Kazimierski	846 217	0	915 667	0	845 939	0	912 837	0	98,96	0	99,69	0
Miasto Kielce	3 899 498	579 147	3 380 822	2 011 415	3 890 703	576 791	3 380 822	2 010 736	99,77	99,6	100,00	99,97
Powiat Kielecki	2 511 523	345 400	2 280 691	1 471 475	2 510 422	343 330	2 278 041	1 461 567	99,95	99,35	99,88	99,33
Powiat Konecki	1 020 109	159 332	1 104 834	368 000	1 018 744	158 467	1 104 834	367 869	99,86	99,45	100,00	99,96
Powiat Opatowski	1 036 475	28 282	986 224	300 000	1 028 206	27 708	976 312	254 024	99,2	97,97	98,99	84,67
Powiat Ostrowiecki	3 685 451	36 500	3 410 104	695 743	3 494 854	25 363	3 351 013	695 742	94,82	69,48	98,27	100,00
Powiat Pińczowski	1 198 703	0	1 203 238	30000	1 198 703	0	1 203 234	30000	100	0	100,00	100,00
Powiat Sandomierski	3 248 824	0	3 205 523	240 000	3 243 511	0	3 204 160	223 336	98,93	0	99,96	93,06
Powiat Skarżyski	1 751 262	176 000	1 497 944	693 800	1 739 172	111 787	1 497 944	693 341	99,3	63,51	100,00	99,93
Powiat Starachowicki	1 741 441	385 733	1 778 131	834 284	1 741 441	385 733	1 778 113	834 283	100	100	100,00	100,00
Powiat Staszowski	1 313 489	131 793	1 123 856	578 185	1 311 329	131 793	1 121 448	578 184	99,83	100	99,79	100,00
Powiat Włoszczowski	932 894	0	959 036	160 000	932 894	0	959 020	160 000	100	0	100,00	100,00
RAZEM	26 861 610	2 086 065	25 631 908	8 033 097	26 631 459	2 004 850	24 156 850	7 959 277	92,18	66,38	99,65	91,21

Wysokość przyznanych środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej przez samorzady powiatowe w skali województwa na przestrzeni 2007 i 2008 roku oscylowała wokół zbliżonych wartości. Natomiast obserwowany jest znaczący wzrost środków przyznanych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Skuteczność wykorzystania środków PFRON przez powiaty w roku 2007 wyniosła 79,3% natomiast w 2008 wzrosła do 95,4%.

Na podstawie powyższego zestawienia obserwuje się znaczną różnicę w zaangażowaniu środków na zadania związane z rehabilitacją społeczną i zawodową. W roku 2007 ok. 7,7 % przyznanych środków przeznaczono z zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, a w 2008 wartość ta wzrosła do 31,3%. W roku 2007 w Powiecie Kazimierskim, Pińczowskim oraz Sandomierskim nie przeznaczono środków na realizację działań z zakresu rehabilitacji zawodowej, natomiast w roku 2008 jedynie Powiat Kazimierski nie przeznaczył w zakresie wykorzystania środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

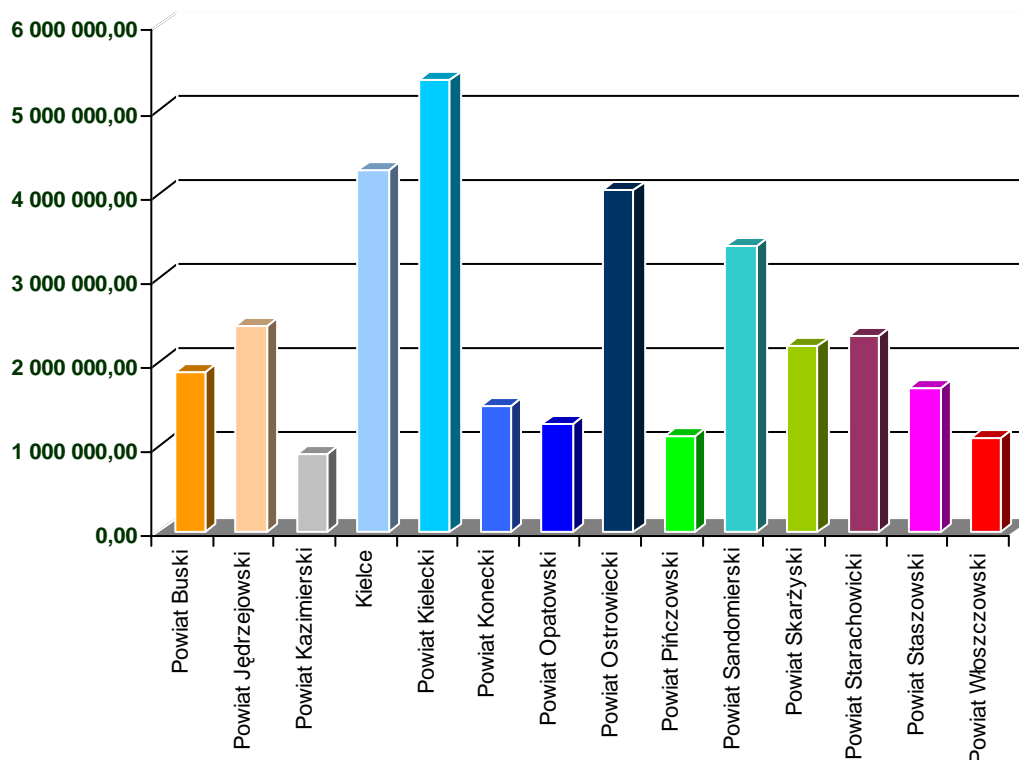
Tabela 38. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej przez samorzady powiatowe w latach 2006-2007

Rok	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej										
	Utworzone stanowiska pracy			Szkolenia organizowane przez pracodawców	Szkolenia organizowane przez powiatowe urzędy pracy		Umowy zawarte o udzielenie pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	Umowy zawarte na likwidację barier urbanistycznych i architektonicznych	Warsztaty terapii zajęciowej		Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych
	Ogółem	Zakłady Pracy Chronionej	Na wsi		Liczba osób przeszkolonych	Liczba osób zatrudnionych w %			Liczba WTZ	Liczba uczestników	
2007	15	15	0	107	Bd	bd	38	1650	23	830	7 014
2008	7	7	0	87	Bd	bd	38	2639	23	830	6341

Źródło informacji: Samorzady powiatowe Województwa Świętokrzyskiego.

W latach 2007-2008 obserwuje się niewielkie zmniejszenie zainteresowania pracodawców tworzeniem stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, niemniej w stosunku do lat poprzednich wartość ta jest znikoma. W 2007 roku utworzono 15 nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, natomiast w 2008 jedynie 7. Ilość zawartych umów o udzielenie pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w roku 2007 wyniosła 38 natomiast w 2008 wzrosła do 124.

Wykres 20. Wykorzystanie środków PFRON na realizację zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w 2008 r.

Źródło. Samorzady powiatowe województwa Świętokrzyskiego.

Rehabilitacja społeczna – ma na celu przywracanie możliwości normalnego sposobu życia w naturalnym środowisku. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

1. wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
2. wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
3. likwidację barier w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
4. kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Barieri architektoniczne stanowią jedną z najpoważniejszych przeszkód w aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Liczba umów dotyczących zadania: dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami ON w roku 2007 wyniosła 1596 i jest niższa niż w roku 2008 o 1043.

Najpopularniejszą formą rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych jest dofinansowanie do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym, którego głównym celem jest przede wszystkim wpływ na ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. **W roku 2007 dofinansowania udzielono 7014 osobom natomiast w roku 2008 liczba osób zmniejszyła się do 6 341.**

Inną formą korzystania z pomocy jest udział osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej. Warsztat terapii zajęciowej to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, stwarzająca osobom niepełnosprawnym, z upośledzeniem uniemożliwiającym aktualnie podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową.

Liczba funkcjonujących warsztatów terapii zajęciowej na przestrzeni 2007 i 2008 roku nie zmieniła się i wynosiła 23, podobnie liczba uczestników pozostała na tym samym poziomie i wyniosła 803 osoby.

Programy realizowane przez samorząd województwa na rzecz osób niepełnosprawnych

Program Wyrównywania Różnic Między Regionami – obszar A

W roku 2008 Samorząd Województwa realizował program PFRON pn. „Program wyrównywania różnic między regionami obszar A”. Celem programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących regiony słabo rozwinięte w dostępie do rehabilitacji społecznej i zawodowej. W szerszym ujęciu, program ma zapobiegać marginalizacji niektórych obszarów, sprzyjąc długofalowemu rozwojowi gospodarczemu, aktywizacji zawodowej i integracji z Unią Europejską. Program realizowany jest do 31 grudnia 2008 r.

Pomoc może być udzielana w ramach czterech obszarów:

- obszar A** - wyposażania obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny - realizowany przez Samorząd Województwa.
- obszar B** - likwidacji barier w placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania – realizowany przez Samorząd Powiatowy.
- obszar C** - dla pracodawców z otwartego i chronionego rynku pracy, na wyposażenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - realizowany przez Samorząd Powiatowy.
- obszar D** - likwidacji barier transportowych realizowany przez Samorząd Powiatowy.
- obszar F** - utworzenia warsztatów terapii zajęciowej - realizowany przez Samorząd Powiatowy.

Przedmiotem dofinansowania w obszarze A jest zakup sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych z osobami niepełnosprawnymi, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osób niepełnosprawnych możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

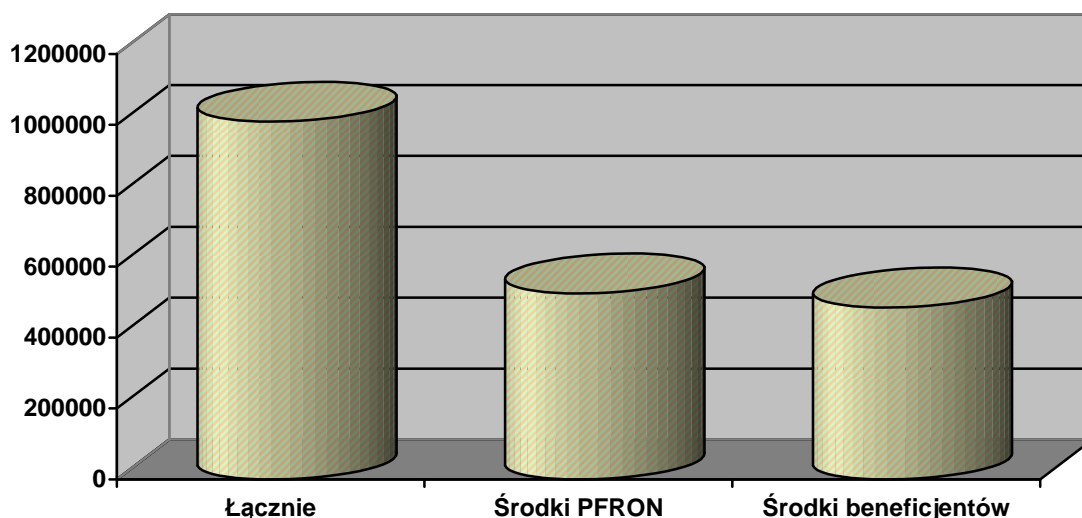
Zgodnie z procedurami wnioski składane są w jednostkach samorządu terytorialnego: wojewódzkiego dla obszaru A i powiatowego dla obszarów B, D i F.

Jednostka samorządu terytorialnego składa do PFRON wystąpienie w sprawie udziału w realizacji programu. Powyższe wystąpienie zawiera m.in. opisy oraz budżety realizacji wniosków złożonych do samorządu wojewódzkiego.

W 2007 roku realizacji programu zostało podpisane 3 umowy na łączną kwotę 319 680zł., natomiast w roku 2008 podpisano 6 umów na kwotę: 1 009 252,99zł.

Wykres 21. Struktura wykorzystania środków w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami – obszar A

Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich – Program Integracji Społecznej.

Program Integracji Społecznej jest realizowany z pożyczki Banku Światowego (ok. 40 mln euro), a wdrażany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z Regionalnymi Ośrodkami Polityki Społecznej. Program realizowany jest od czerwca 2007 roku do końca roku 2009.

Program ma za zadanie wsparcie najbiedniejszych gmin wiejskich i miejsko-gminnych w prowadzeniu polityki społecznej opartej o długoterminowe plany i zamierzenia.

Stworzone zostaną i będą realizowane gminne strategie rozwiązywania problemów społecznych, dzięki którym rozwiązywane będą najbardziej pilne problemy społeczne. Program ma pomóc w mobilizowaniu lokalnych społeczności i organizacji pozarządowych do aktywnego uczestnictwa w rozwiązywaniu problemów społecznych. Program składa się z trzech komponentów:

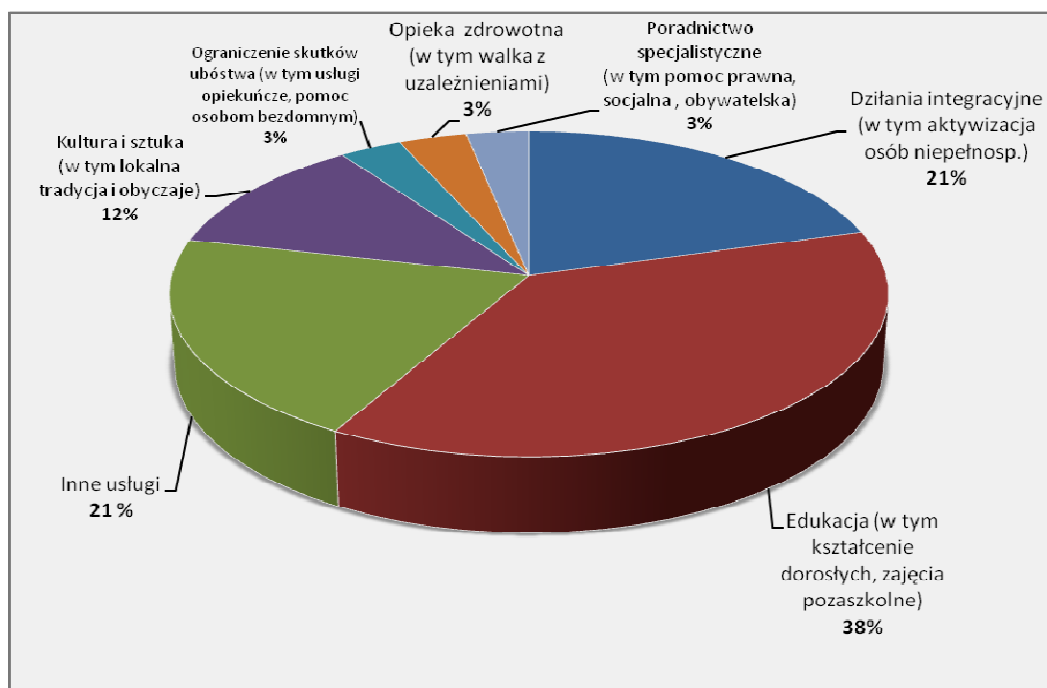
- reformy KRUS,
- integracji społecznej obszarów wiejskich w tym Programu Integracji Społecznej ,
- kampanii informacyjno-promocyjnej.

Komponent Integracji Społecznej przy realizacji, którego Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej bierze udział zapewnia finansowanie, które umożliwi gminom z terenów wiejskich realizowanie usług dla wybranych grup społecznych:

- ludzi starszych,

- dzieci i młodzieży,
- rodzin z małymi dziećmi.

Wykres 22. Obszary realizacji usług w ramach Poakcesyjnego Programu Wyrównywania Różnic Miedzy Regionami.

Do udziału w programie wytypowano 42 gminy z terenu województwa. W 2008 r. na działania w ramach Programu gminy wykorzystwały kwotę **3 810 965,64 zł. tj. 28%** zaplanowanych na realizację Programu środków.

Współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi.

W roku 2008 zrealizowano program samorządowy *Program Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2008* przyjęty i zatwierdzony do realizacji Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą Nr XII/215/08 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 4 lutego 2008r.

Program Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi jest dokumentem przedstawiającym politykę władz Województwa wobec organizacji pozarządowych.

Włączenie organizacji pozarządowych w definiowanie problemów społecznych umożliwia pełniejsze poznanie potrzeb mieszkańców województwa, a wspólne podejmowanie działań mających na celu poprawę jakości życia w regionie pozwala w konsekwencji na znaczne obniżenie kosztów realizacji zadań publicznych.

Program, określa ramy współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie województwa, w różnych sferach życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego.

Program określa priorytety obejmujące m.in. działania w zakresie pomocy społecznej, profilaktyki alkoholowej, zwalczania narkomanii.

Tabela 39. Dotacje celowe przyznane z budżetu Samorządu Województwa Świętokrzyskiego w latach 2007-2008 dla NGOs wspierających działania na rzecz osób niepełnosprawnych w dziedzinie pomocy społecznej.

Rok	Liczba złożonych wniosków o dotację			Liczba zawartych umów			Łączna kwota udzielonych dotacji w zł.		
	Pomoc społeczna	Niepełnosprawność		Pomoc społeczna	Niepełnosprawność		Pomoc społeczna	Niepełnosprawność	
		Liczba	Liczba		%	Liczba		Liczba	%
2007	24	12	50	14	7	50	99000	69000	70
2008	50	29	58	37	18	48	110000	75000	68

Źródło informacji: opracowanie własne

Współpraca na rzecz osób niepełnosprawnych realizowana była poprzez działania w ramach obszaru: pomoc społeczna. W roku 2007 łącznie wpłynęło 24 oferty organizacji pozarządowych, z czego 12 dotyczyło działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie otrzymało 7 ofert na kwotę 69 000 zł.

W roku 2008 wpłynęło 50 ofert organizacji pozarządowych z czego 29 dotyczyło organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zaakceptował do realizacji 18 projektów na kwotę 75 000 zł.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003r. w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad ds. osób niepełnosprawnych działa powołana Zarządzeniem Marszałka Nr 12/08 Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.. Rada jest organem opiniującym - doradczym, inicjuje działania, przedstawia propozycje, których realizacja ma wpływać na poprawę warunków funkcjonowania społeczno – zawodowego osób niepełnosprawnych. W skład rady wchodzi przedstawiciele organizacji społecznych, samorządów terytorialnych oraz administracji rządowej.

W latach 2007-2008 zorganizowano łącznie 5 posiedzeń Rady. do najważniejszych inicjatyw można zaliczyć m.in. zaopiniowanie Wojewódzkiego programu wyrównywania szans osób

niepełnosprawnych i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na lata 2006-2013, opracowanie materiału nt. zatrudnienia osób niepełnosprawnych w urzędach powiatowych Województwa Świętokrzyskiego, opiniowanie projektów w ramach Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami – Obszar A.

Obsługę Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych prowadzi Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Zdrowotnej – Oddział ds. Pomocy Społecznej.

Cele, zadania, wskaźniki

Cel strategiczny 1

Kształtowania społecznych postaw akceptacji i tolerancji wobec niepełnosprawności i autonomii osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1

Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej o prawie osób niepełnosprawnych do ochrony przed dyskryminacją.

Metody i wskaźniki realizacji :

1. Opracowanie i wydanie publikacji służących przybliżeniu problematyki niepełnosprawności		2007	2008*
	Liczba opracowanych i wydanych publikacji	3	2
	Nakład publikacji	4500	5504
	Liczba złożonych ofert współpracy w celu realizacji przedsięwzięć	1	1
	Liczba umów zawartych z podmiotami zewnętrznymi na realizację zadania	1	1
	Środki finansowe zaangażowane na realizację zadania	8 380	8 580
2. Organizowanie kampanii edukacyjnych w celu upowszechnienia informacji i wiedzy na temat niepełnosprawności			
	Liczba zorganizowanych form edukacji społecznej	43	41
	Liczba uczestników zrealizowanych działań	1627	2819
	Ilość materiałów wyprodukowanych	2300	5100
	Liczba złożonych ofert współpracy	13	14
	Liczba umów zawartych z podmiotami zewnętrznymi na realizację zadania	13	14
	Środki finansowe zaangażowane na realizację zadania	58 727	100 954

* Dane pochodzą z 78% tj. 11 samorządów powiatowych

Zadanie 2.**Przedstawianie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych i wkładu, jaki osoby niepełnosprawne wnoszą w życie społeczeństwa jako całości****Metody i wskaźniki realizacji**

1. Organizowanie targów, wystaw i innych imprez o charakterze wystawienniczym promujących osiągnięcia i aktywność osób niepełnosprawnych.		2007	2008*
	Liczba zorganizowanych inicjatyw	42	27
	Liczba uczestników	1 890	1 254
	Liczba zawartych umów z podmiotami zewnętrznymi na realizację zadania	7	7
	Środki finansowe przeznaczone na organizację w/w imprez	38 400	37 274
2. Inspirowanie programów radiowych i telewizyjnych w celu propagowania osiągnięć naukowych i zawodowych osób niepełnosprawnych			
	Liczba zaangażowanych mediów	10	7
	Liczba i zasięg zorganizowanych działań medialnych z udziałem osób niepełnosprawnych	8	12
	Liczba zawartych umów z podmiotami zewnętrznymi na realizację zadania	0	0
	Środki finansowe przeznaczone na organizację w/w imprez	0	1 500

Źródło informacji : Samorzady Powiatowe Województwa Świętokrzyskiego

* Dane pochodzą z 78% tj. 11 samorządów powiatowych

Z powyższego zestawienia wynika, że samorzady powiatowe wykazują aktywność na zbliżonym poziomie w latach 2007-2008 w podejmowaniu inicjatyw mających za zadanie realizację celu: Kształtowania społecznych postaw akceptacji i tolerancji wobec niepełnosprawności i autonomii osób niepełnosprawnych. Podejmowane działania dotyczą m. in. organizowania kampanii edukacyjnych, targów, wystaw i innych imprez o charakterze wystawienniczym promujących osiągnięcia i aktywność osób niepełnosprawnych organizacji szkoleń i warsztatów dla członków rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych

Zadanie 3.

Uświadamianie różnym grupom społecznym zróżnicowania występującego między osobami niepełnosprawnymi oraz różnych form dyskryminacji, na które są narażone
Metody i wskaźniki realizacji.

1. Organizowanie szkoleń dla kadr instytucji pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obsługi z zakresu potrzeb osób niepełnosprawnych oraz współpracy z niepełnosprawnym klientem		2007	2008*
	Liczba zorganizowanych szkoleń	14	2
	Liczba uczestników szkoleń	230	30
	Liczba złożonych ofert współpracy w celu realizacji zadania	4	0
	Liczba zawartych umów z podmiotami zewnętrznymi na realizację zadania	3	0
	Środki finansowe zaangażowane na realizację zadania	10000	0
2. Organizowanie szkoleń i warsztatów dla członków rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych			
	Liczba zorganizowanych szkoleń	6	7
	Liczba uczestników szkoleń	112	62
	Liczba złożonych ofert współpracy w celu realizacji zadania	3	1
	Liczba zawartych umów z podmiotami zewnętrznymi na realizację zadania	2	0
	Środki finansowe zaangażowane na realizację zadania	0	0

Źródło informacji: Samorzady Powiatowe Województwa Świętokrzyskiego

* Dane pochodzą z 78% tj. 11 samorządów powiatowych

Zadanie 4

Rozwój systemu informacji obywatelskiej i poradnictwa specjalistycznego
Metody i wskaźniki realizacji

	Powiat*		Gmina**	
	Tak	Nie	Tak	Nie
Czy samorząd prowadzi specjalistyczne poradnictwo?	6	5	41	45
Liczba osób korzystających z informacji i poradnictwa	5951		7 162	
Liczba złożonych ofert współpracy na realizację zadania	0		0	
Liczba zawartych umów na realizację zadania	2		0	
Środki finansowe przeznaczone na realizację zadania	9 000		0	

Źródło informacji: Samorzady Powiatowe i Gminne Województwa Świętokrzyskiego

* Dane pochodzą z 78% tj. 11 samorządów powiatowych

** Dane pochodzą z 84% tj. 87 samorządów gminnych

Powyższe zestawienie przedstawia obraz rozwoju systemu informacji obywatelskiej i poradnictwa specjalistycznego. Z nadesłanych danych z jedenastu (na czternaście powiatów województwa) samorządów powiatowych wynika, iż w większości powiatów prowadzone było specjalistyczne poradnictwo. Natomiast spośród 87 nadesłanych gmin jedynie w 41 prowadzone jest specjalistyczne poradnictwo. W 2008r. obserwowany jest znaczący wzrost liczby gmin, w których prowadzone jest poradnictwo. Trudności przysparza oszacowanie liczby osób korzystających z informacji i poradnictwa z uwagi na brak prowadzenia rejestrów świadczonych porad.

Cel strategiczny 2

Wspierania aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych poprzez system pomocy społecznej.

Zadanie 2

Stymulowanie samodzielności i aktywności osób niepełnosprawnych w wypełnianiu funkcji opiekuńczej i zapewnienie opieki osobom samotnym

Metody i wskaźniki realizacji.

1. Stosowanie modelowych rozwiązań w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych w ramach integracji z UE.

	2008	
	Powiat	Gmina
Liczba samorządów terytorialnych które złożyły wnioski w konkursach systemowych ogłaszanych przez instytucje wdrażające POKL	8	92
Liczba samorządów, które złożyły wniosek i zrezygnowały z jego realizacji.	2	20

Źródło informacji: Opracowanie własne

Powyższa tabela przedstawia aktywność samorządów powiatowych i gminnych w zakresie pozyskiwania środków strukturalnych.

Niepokojącym zjawiskiem jest wysoki odsetek rezygnacji przez samorzady z realizacji projektów systemowych. Do głównych przyczyn tego zjawiska zalicza się:

- zbyt krótki termin do ewentualnej realizacji zadania po dokonanej ocenie merytorycznej,
- „Brak odpowiednich warunków - problemy z obsadą stanowiska Głównego Księgowego,
- brak przygotowania merytorycznego pracowników,
- niewystarczające zasoby kadrowe do realizacji projektów,
- problemy kadrowe – trudności z pozyskaniem wykwalifikowanych pracowników (np. główny księgowy)
- zbyt krótki termin składania wniosków.

2. Wspieranie tworzenia centrów integracji społecznej/ klubów integracji społecznej

Liczba zaopiniowanych wniosków o utworzenie CIS		Wysokość środków finansowych w budżecie województwa przeznaczonych na wyposażenie i działalność CIS		Liczba jednostek organizacyjnych CIS		Liczba uczestników programu zatrudnienia socjalnego		Liczba uczestników zatrudnienia tymczasowego KIS		Relacja uczestników usamodzielnionych do wszystkich uczestników realizowanych programów KIS	
2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
0	0	0	0	3	3	254	242	261	298	26%	23%

Źródło informacji: Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego

W roku 2006 i 2007 na terenie Województwa funkcjonowały 3 Centra Integracji Społecznej.

W roku 2007 r. łącznie w zajęciach CIS brało udział 242 uczestników.

3. Rozwój sieci wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi

	2007	2008
Liczba ośrodków wsparcia – środowiskowych domów samopomocy	27	29
Liczba miejsc w ośrodkach wsparcia	693	728
Liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia	652	676
Liczba mieszkań chronionych	3	4
Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych	16	19
Liczba osób korzystających z mieszkań chronionych	14	16

Z zestawienia w powyższej tabeli wynika, że ilość ośrodków wsparcia – środowiskowych domów samopomocy na terenie województwa zwiększyła się o dwie placówki na przestrzeni 2007-2008 r. Ponadto z zestawienia wynika, że wykorzystanie miejsc w ośrodkach wsparcia kształtuje się na poziomie: w roku 2007 r. – 94%, a w 2008r. - 92%

4. Rozwój środowiskowych usług opiekuńczych w tym specjalistycznych

	2006	2007
Relacja osób, którym przyznano decyzją świadczenia do wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych	100%	100%
Relacja kwoty świadczeń na usługi opiekuńcze do ogólnej kwoty wydatków na świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych gmin	2,38	2,75

Źródło informacji : Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego

Zadanie 4.

Zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną na rzecz osób niepełnosprawnych.

Inspirowanie samorządów terytorialnych do opracowania i wdrażania programów na rzecz osób niepełnosprawnych.

	Powiat*		Gmina**	
	Tak	Nie	Tak	Nie
Czy samorząd posiada opracowaną i uchwaloną strategię rozwiązywania problemów społecznych	8	3	83	4
Czy w strategii zostały uwzględnione problemy osób niepełnosprawnych	8	3	81	6
Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację opracowywanych i wdrożonych programów	2 167 887		1 656 126	

Źródło informacji: samorzady powiatowe i gminne Województwa Świętokrzyskiego

* Dane pochodzą z 78% tj. 11 samorządów powiatowych

** Dane pochodzą z 84% tj. 87 samorządów gminnych

Z informacji otrzymanych z 11 powiatów i 87 gmin wynika, że zdecydowana większość samorządów posiada opracowaną i uchwaloną strategię rozwiązywania problemów społecznych oraz uwzględniają w niej problemy osób niepełnosprawnych. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację opracowywanych i wdrożonych programów jest szacunkowa z uwagi na fakt, że programy te w większości nie posiadają sporządzonych kosztorysów.

Zadanie 5.

Promowanie dialogu obywatelskiego jako formy partycypacji w realizacji zadań publicznych

W latach 2008r. Samorząd Województwa wspierał działalność organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w m.in. sferach:

- Ochrona i promocja zdrowia: – zapobieganie alkoholizmowi.
– zwalczanie narkomanii.
- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
- Krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży.
- Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji.
- Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego.
- Działania na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Promocja i organizacja wolontariatu.
- Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.
- Nauka, edukacja, oświata i wychowanie.

Program realizowany był zarówno w formie współpracy finansowej, jak i pozafinansowej przez poniższe departamenty Urzędu Marszałkowskiego:

- Departament Zdrowia i Polityki Społecznej
- Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki
- Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, i Środowiska,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach
- Departament Funduszy Strukturalnych .
- Departament Polityki Regionalnej.

W latach 2007r. i 2008 ogłoszono po jednym naborze wniosków w konkursie Współpraca na rzecz osób niepełnosprawnych realizowana była poprzez działania w ramach obszaru: pomoc społeczna. W roku 2007 wpłynęło łącznie 24 wniosków, z czego zawarto 14 umów w tym 7 umów na działania związane z działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych na kwotę 69 000 zł, natomiast w roku 2008 liczba złożonych wniosków o dotację wzrosła do liczby 50 , z czego zawarto 18 umów na kwotę 75 000 zł. na działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych.

PODSUMOWANIE

Ponad 500 milionów ludzi na świecie cierpi z powodu różnego rodzaju niepełnosprawności. Powszechność niepełnosprawności stawia przed państwem zadanie przeciwdziałania zjawisku oraz zmniejszania jego skutków. Społeczeństwo musi nie tylko dążyć do zmniejszenia liczby osób niepełnosprawnych, ale także przeciwdziałać przyczynom prowadzącym do niepełnej sprawności.

W Polsce jak i województwie szacuje się, że co 10 osoba jest osobą niepełnosprawną. Należy zastanowić się nad sytuacją tych osób i spróbować określić kim są osoby niepełnosprawne, z jakimi problemami i trudnościami stykają się na co dzień, jak odnosi się do nich społeczeństwo, w jaki sposób próbuje się pomóc tym ludziom.

Ocena sytuacji osób niepełnosprawnych przeprowadzona została na podstawie ilościowej i jakościowej analizy danych, pozyskanych z instytucji wskazanych w Programie jako realizatorzy. Dynamika zjawiska niepełnosprawności została oceniona na podstawie danych ZUS, KRUS oraz Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności. Należy stwierdzić, że w okresie 2007 -2008 o 17 % zwiększyła się liczba wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności.

Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy w świetle prezentowanych wskaźników uległa pogorszeniu. Na koniec 2008r. w rejestrach pozostawało 2 764 bezrobotnych niepełnosprawnych w stosunku do 2 232 na koniec 2007r. Wykluczenie społeczne związane jest m.in. ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia, w okresie 2007 – 2008 pozostaje na niezmiennym poziomie.

Na podkreślenie zasługuje fakt wzrostu liczby programów celowych dla niepełnosprawnych realizowanych przez PFRON. Ocena wdrażania prezentowanych projektów będzie możliwa po okresie

realizacji. Wzrasta zainteresowanie jednostek samorządu terytorialnego, możliwością dofinansowywania inwestycji z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, niemniej wysokość środków finansowych przekazanych samorządom w stosunku do roku 2007 uległa zmniejszeniu.

Na podstawie jakościowej analizy orzecznictwa o niepełnosprawności możemy przyjąć, że pierwszoplanowe potrzeby zdrowotne w całym spektrum usług świadczonych przez zakłady ochrony zdrowia tj: profilaktyki, leczenie, rehabilitacja, dotyczą chorób narządu ruchu, układu oddechowego i krążenia. Znaczne wskaźniki dotyczą chorób neurologicznych.

Kolejnym elementem, który został poddany ocenie – jest działalność ośrodków pomocy społecznej i zadań przez nie realizowanych. Obserwuje się nieznaczny spadek ogólnej liczby świadczeń pomocy społecznej a także świadczeń z tytułu niepełnosprawności. Wysokość wypłaconych świadczeń przez ośrodki pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Na przestrzeni 2006 i 2007 roku zmniejszyła się liczba miejsc oraz liczba mieszkańców domów pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Zmniejszenie ilości miejsc w DPS związane jest ze standaryzacją przeprowadzaną w tych placówkach.

Liczba miejsc i ilości mieszkańców w DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie zmniejszyła się na przestrzeni dwóch ubiegłych lat, natomiast DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla osób niepełnosprawnych fizycznie pozostała w roku 2006 na poziomie roku poprzedniego.

Z przeprowadzonej analizy działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie wojewódzkiego programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu na lata 2006 – 2013, można stwierdzić, że problem niepełnosprawności spotyka się z coraz większym zrozumieniem samorządów.

Wykaz tabel:

Tabela 1 Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Tabela 2 Gimnazja bez specjalnych

Tabela 3 Oddziały specjalne przy szkołach i gimnazjach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Tabela 4. Orzeczenia Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych wydane w Województwie Świętokrzyskim w latach 2007/2008 wg rodzajów orzeczeń

Tabela 5. Opinie Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych wydane w latach 2007/2008

Tabela 6 Niepełnosprawni zarejestrowani na koniec 2007 i 2008 roku

Tabela 7 Oferty pracy według sektorów dla osób niepełnosprawnych w 2008 roku

Tabela 8 Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych w latach 2002 -2008

Tabela 9 Niepełnosprawni według wieku

Tabela 10 Niepełnosprawni według poziomu wykształcenia

Tabela 11 Niepełnosprawni według stażu pracy

Tabela 12 Bezrobotni niepełnosprawni według stopnia niepełnosprawności

Tabela 13 Najczęstsze przyczyny orzekania o niepełnosprawności , wydawane przez Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2004- 2008

Tabela 14 Najczęstsze przyczyny orzekania o niepełnosprawności , wydawane przez Oddziały Regionalne Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w latach 2004 – 2008

Tabela 15 Najczęstsze przyczyny orzekania o niepełnosprawności , wydawane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach w latach 2005 – 2008

Tabela 16. Placówki rehabilitacji medycznej w województwie świętokrzyskim według stanu na dzień 31.12 każdego roku.

Tabela 17 Liczba lekarzy specjalistów, specjalistów mgr rehabilitacji

Tabela 18 Ukończone specjalizacje I oraz II stopnia przez lekarzy w Województwie Świętokrzyskim w zakresie rehabilitacji medycznej oraz ruchowej w latach 2003 – 2007

Tabela 19 Realizacja świadczeń rehabilitacji medycznej przez NFZ Oddział Świętokrzyski w latach 2005 – 2008 /kwoty w tys. zł./

Tabela 20 Realizacja świadczeń rehabilitacji medycznej przez Świętokrzyski Oddział Wojewódzki w latach 2005 - 2008 według poszczególnych rodzajów rehabilitacji medycznej

Tabela 21 Listy oczekujących na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej w roku 2007 – świadczenia udzielane w trybie pozastacjonarnym

Tabela 22 Listy oczekujących na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej w roku 2008 w trybie pozastacjonarnym

Tabela 23 Listy oczekujących na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej w roku 2007 w trybie stacjonarnym

- Tabela 24 Listy oczekujących na świadczenia w zakresie rehabilitacji medycznej w roku 2008 w trybie stacjonarnym.
- Tabela 25 Zapotrzebowanie na świadczenia zdrowotne z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego w województwie świętokrzyskim w latach 2006-2008.
- Tabela 26 Zapotrzebowanie na świadczenia zdrowotne z zakresu lecznictwa sanatoryjnego w województwie świętokrzyskim w latach 2006-2008.
- Tabela 27 Realizacja świadczeń rehabilitacji medycznej w lecznictwie uzdrowiskowym przez Oddział Świętokrzyski NFZ w latach 2005 – 2007
- Tabela 28 Zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczno - pomocniczy finansowane przez NFZ Oddział Świętokrzyski w latach 2006 – 2008
- Tabela 29 Odsetek osób korzystających ze świadczeń w gminnych ośrodkach pomocy społecznej w Województwie Świętokrzyskim w latach 2007- 2008 z powodu niepełnosprawności
- Tabela 30 Wydatki w budżecie ośrodków pomocy społecznej w Województwie Świętokrzyskim w latach 2007-2008 na świadczenia finansowe przyznane z powodu niepełnosprawności
- Tabela 31 Zatrudnienie pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej.
- Tabela 32. Ilość domów pomocy społecznej w Województwie Świętokrzyskim - 2008r.
- Tabela 33. Miejsca i mieszkańcy w domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych na terenie Województwa Świętokrzyskiego w latach 2007-2008
- Tabela 34. Wykorzystanie środków w ramach Kontraktu dla Województwa Świętokrzyskiego w roku 2008
- Tabela 35. Środowiskowe Domy Samopomocy
- Tabela 36. Zadania realizowane przez Samorząd Województwa z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w latach 2007 - 2008 .
- Tabela 37. Wykorzystanie środków PFRON przez samorządy powiatowe Województwa Świętokrzyskiego.
- Tabela 38. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej przez samorządy powiatowe w latach 2006-2007
- Tabela 39. Dotacje celowe przyznane z budżetu Samorządu Województwa Świętokrzyskiego w latach 2007-2008 dla NGO's wspierających działania na rzecz osób niepełnosprawnych w dziedzinie pomocy społecznej

Wykaz wykresów

- Wykres 1. liczba bezrobotnych oraz liczba bezrobotnych niepełnosprawnych w latach 1999-2008
- Wykres 2 Liczba orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły ds. orzekaniu o niepełnosprawności w latach 2004-2008 dla osób w wieku 16 lat i więcej zamieszkałych w Województwie Świętokrzyskim
- Wykres 2 Liczba orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły ds. orzekaniu o niepełnosprawności w latach 2004-2008 dla osób w wieku 16 lat i więcej zamieszkałych w Województwie Świętokrzyskim
- Wykres 4 Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych w latach 2004 –2008 przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności dla osób w wieku 16 lat i więcej, zamieszkałych na terenie Województwa Świętokrzyskiego
- Wykres 5 Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności w latach 2004 – 2008 dla osób przed 16 rokiem życia, zamieszkałych na terenie Województwa Świętokrzyskiego
- Wykres. 6 Liczba orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności w wieku 16 lat i więcej zamieszkałych w województwie świętokrzyskim w latach 2004 – 2008 według celów orzeczeń
- Wykres 7 Liczba i cel złożonych wniosków dla osób przed 16 rokiem życia
- Wykres 8 Liczba orzeczeń wydanych w latach 2004 – 2008 przez Oddziały Regionalne KRUS dla mieszkańców Województwa Świętokrzyskiego
- Wykres 9 Liczba wydanych orzeczeń przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach, w latach 2004 - 2008
- Wykres 10 Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez Powiatowe Zespoły ds.Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Świętokrzyskim w latach 2004 – 2008 ogółem, według przyczyn niepełnosprawności dla osób w wieku 16 lat i więcej
- Wykres 11 Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych przez Powiatowe Zespoły ds.Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Świętokrzyskim w latach 2004 - 2008ogółem, według przyczyn niepełnosprawności dla osób w wieku przed 16 rokiem życia
- Wykres 12 Orzeczenia wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach w latach 2005 – 2008 według przyczyn niepełnosprawności.
- Wykres 12 Orzeczenia wydane przez Oddziały Regionalne Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w latach 2004 - 2008
- Wykres 13 Liczba łóżek w oddziałach rehabilitacyjnych w latach 2004 – 2006

- Wykres 14. Wykorzystanie łóżek w % na oddziałach rehabilitacji medycznej w latach 2004 – 2007
- Wykres 15 Liczba udzielonych porad w latach 2003-2007.
- Wykres 16 . Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2003- 2007 na 1 lekarza
- Wykres 17 . Liczba udzielonych porad na 100 tyś mieszkańców.
- Wykres 18.Liczba lekarzy oraz liczba pacjentów przypadająca na jednego lekarza w opiece stacjonarnej
- Wykres 19. Wykorzystanie środków PFRON przez samorząd województwa w 2007 i 2008r.
- Wykres 20.Wykorzystanie środków PFRON na realizację zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w 2008 r.
- Wykres 21.Struktura wykorzystania środków w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami – obszar A
- Wykres 22.Obszary realizacji usług w ramach Poakcesyjnego Programu Wyrównywania Różnic Miedzy Regionami.